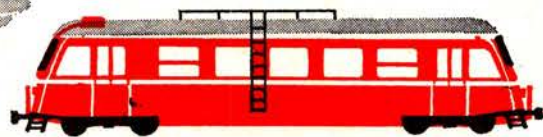
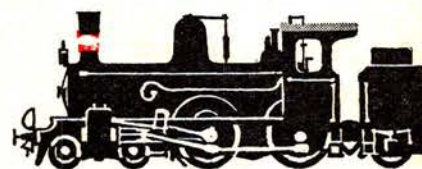

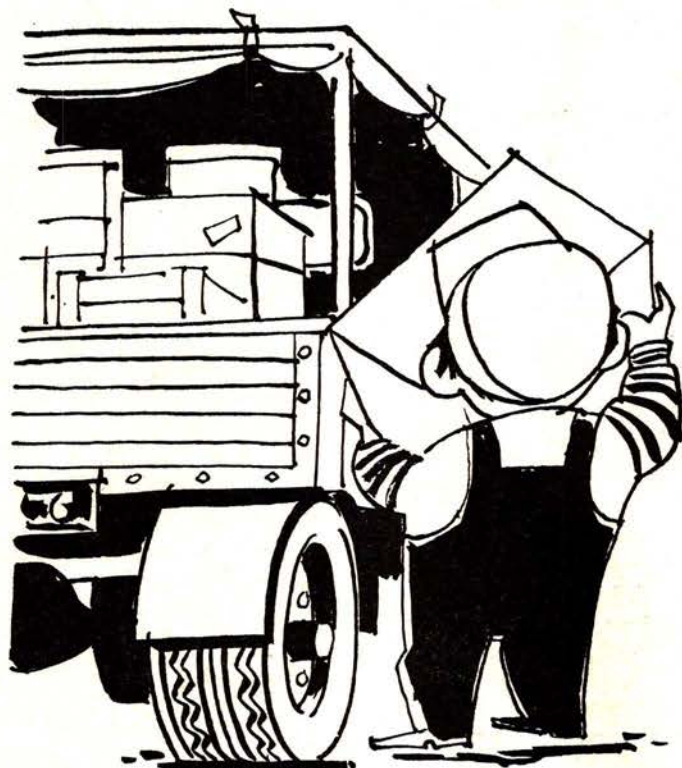
JERNBANE-BLADET

TIDSSKRIFT FOR STATS- OG PRIVATBANEPERSONALET

PARAGON'S FRAGTBREVSYSTEM

GIVER HURTIGERE OG ENKLERE EKSPEDITION!

FORDELE VED PARAGON FRAGTBREVE:

- 1) Forenklet udskrivning, idet alle bilag: Fragtbrev, kvittering etc. er samlet i eet sæt med indlagt CARBOLET (eengangs-carbon) klar til brug.
- 2) Sættet kan udfyldes i een skrivning i hånden eller på skrivemaskine med tydelige og let læselige kopier gennem hele sættet.
- 3) Fortrykt nummerering giver sikkerhed og kontrol. Dette er af særlig stor betydning ved efterkravs-forsendelser.
- 4) PARAGON FRAGTBREVE kan ved gennemslags-tryk forsynes med afsender, mærke og indholdsfortegnelse.

PARAGON A/S
SPECIALTRYKKERI FOR SYSTEMFORMULARER

KØBENHAVN: NØRREBROGADE 66-68 . KØBENHAVN N . 39 33 22 - AARHUS: ÅBOULEVARDEN 70 . ÅRHUS C . (06) 12 77 66

Århus

Servicenter

K. P. Laursen
»la Tour« Randersvej - Århus
Telefon 16 31 01
1. kl.s service udføres ...

GULF Service

v/ mekaniker Erling Frank
Østbanen - Århus - Tlf. 13 00 05
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Quick-service samt autoreparationer
udføres til rimelige priser ...

Vi anbefaler ...

A. C. Radio- og TV-service

Chr. Wærumsgade 22 - Århus
Tlf. 12 67 70
1. kl. reparationer udføres med
fagmæssig garanti

CLARINA Blomster

v/ Braad Larsen (ny indeh.)
Sct. Pauls Plads 16 - Århus
Tlf. 12 70 90
Alt i årstidens blomster, buketter,
kranse og dekorationer. Sendes overalt

K F U M Cafeteria

Klostergade 37 - Århus - Tlf. 12 14 16
Selvbetjening - veltillavet mad
Dagens middag og lækkert smørrebrød
til rimelige priser
Benyt vore selskabslokaler

Arbejder Spare- og Laanekassen

for Aarhus og Omegn

Vi handler hos

Købmand W. Blond

Ny Banegaardsgade 51 - Århus
Tlf. 13 03 12
Alt i 1. kl. kolonial - konserves - vine -
spirituosa samt tobaksvarer

Mejeriudsalget

v/ P. B. Pedersen
Jerichausgade 3 - Århus - Tlf. 13 47 24
Alt i mejeriprodukter samt lækkert
brød og kager
Bestilling på dessert-is modtages

»FAVORITEN«

Nørregade 37 - Århus - Tlf. 12 74 25
God daglig madpakke samt lækkert
smørrebrød

Selskabssmørrebrød leveres på bestilling

Husk automaten om aftenen

Vi handler med fordel hos

BACH'S KOLONIAL

Ingerslevs Boulevard 15 - Århus
Alt i 1. kl. kolonial - Konserves - Vine
Spirituosa samt tobaksvarer
Spec.: **Stort udvalg i dybfrost**
Tlf. 12 07 90

Trøjborg Fiskeforsyning

v/ C. Røn Christensen (ny indeh.)
Tordenskjoldsgade 81 - Århus
Alt i årstidens fiskesorter
Kun friske varer - Tlf. 16 91 64

Vi handler i

Trend's Bageri

Vesterbrogade 22 - Århus - Tlf. 12 35 84
Alt i 1. kl. lækkert bagværk
Spec. Prøv vor lækre fødselsdagskringle

Mejeriudsalget

v/ John Høegh (ny indeh.)
Banegårdsgade 36 - Århus - Tlf. 12 76 83
1. kl. mejeriprodukter
Lækkert brød og kager - øl og vand

Damerne går til Frisørsalonen

v/ Solvej Viberg
Herluf Trollesgade 35, Århus, tlf. 16 97 35
Stedet for moderne hårpleje
Sidste nye frisurer

Vi mødes i

E-B-M og BUKSEKÆLDEREN

Østergade 1 - Århus - Tlf. 12 17 77

»WESTEND« TRIKOTAGE

Nørre Allé 94 - Århus - Tlf. 12 60 30
Alt i trikotage-lingeri
strikvarer samt stofbluser
Husk, det er os med de store størrelser

Deres glarmester ...

BØRGE KNAGE

Rosengade 34 - Århus - Tlf. 12 22 89
Alt glarmesterarbejde udføres
Spec. billedindramning. Tilbud gives

Kolonial - Konserves - Dybfrost - så ..

LEIF RASMUSSEN

Rosenvangs Allé 184 - Højbjerg
Tlf. 27 05 20
Stort udvalg i vine og spirituosa
samt tobaksvarer

A. P. JACOBSEN'S EFTF.

v/ Poul Erik Jensen
Rosenvangs Allé 186 - Højbjerg
Tlf. 27 08 22

Højbjerg Cykellager

v/ H. Buhl
Oddervej 51 - Tlf. 27 09 58
Stort udvalg i de førende mærker i
cykler og autocykler samt tilbehør
1. kl. reparationsværksted

MØNT-VASK

Vask når De vil - åbent hele døgnet
også lørdag og søndag
6 kg vask kr. 5,50 incl. tørring og sæbe
Oddervej 91 - Højbjerg - Tlf. 27 02 34

Tandlæge

O. SVANE-SØRENSEN

Ny praksis
Vestre Kongevej 1 - Viby J.
Tlf. (06) 14 68 49

TRØJBORG

Akvarie- og fugleforretning

Otto Rudsgade 46, Århus, tlf. 16 87 62
Alt i fiskestænger
liner og tilbehør
Friske sandorme hver dag

Riisskov Damesalon

v. Anni Jørgensen
Rolighedsvej 36 - Riisskov
Tlf. 17 64 65
Alt i moderne hårpleje
Sidste nye frisurer

JERNBANE-BLADET

Redaktion:

H. E. Rybro, M. D. F. (ansvarshavende)
Valby Langgade 223, 1. tv. - København Valby
Telefon 30 87 71

Ekspedition:

Togfører V. Jonvald - Hvidovrevej 258
Telefon 78 36 42

Udkommer een gang om måneden.

Abonnement

16,50 kr. (incl. moms) årlig
12 numre

Kan bestilles på girokonto 600 82
Jernbane-Bladet - Hvidovre

Medlem af

Dansk Fagpresseforening
og

International Tidsskriftsfederation

Bladet er tilsluttet Dansk Oplagskontrol

Tryk: Herfølge Bogtrykkeri, Herfølge

SEPTEMBER 1967

Dette nr. indeholder:

	Side
Efter en ulykke	247
Månedens emner	248
I få linier	248
Erindres det	249
Månedens foto: Havnetoget på Fur	249
Jernbaneulykken på Fyn	250
Minder fra Vejle-Vandelbanen	252
D J I F.	254
Hold dig i form	255
Intermezzo	255
Fra dagbogen	255
Tid og sted	256
Tilbage til naturen	256
Nedlagte stationer: Femhøj	257
Jernbaneliv 1914-1962 (9)	257
Hjørring-Hørby banen	260
Pivatbanenyt	265
Model-Jernbane	265
Fra klubberne	269
Foto hobby	271
Personalia	273
Boganmeldelser	275
Bagsiden	276

I næste nr. bl. a.: Vodskov-Østervrå Jb.

Vil De se
resultater?

lad
trykluft
arbejde
for Dem

Atlas Copco

Atlas Copco A/S, Valhøjs Alle 160
København - Vanløse, Telf. (01) 70 55 11
Århus afdeling: Grenåvej 339, Risskov
Telf. (061) 7 63 44
Distriktskontor - Fyn: Hunderupvej 130
Odense, Telf. (09) 13 57 16

Jernbanekioskerne

betjener Dem gerne med

Tobak - cigarer - cigaretter

Film og kuglepenne

Dag- og ugeblade

Rejselekture

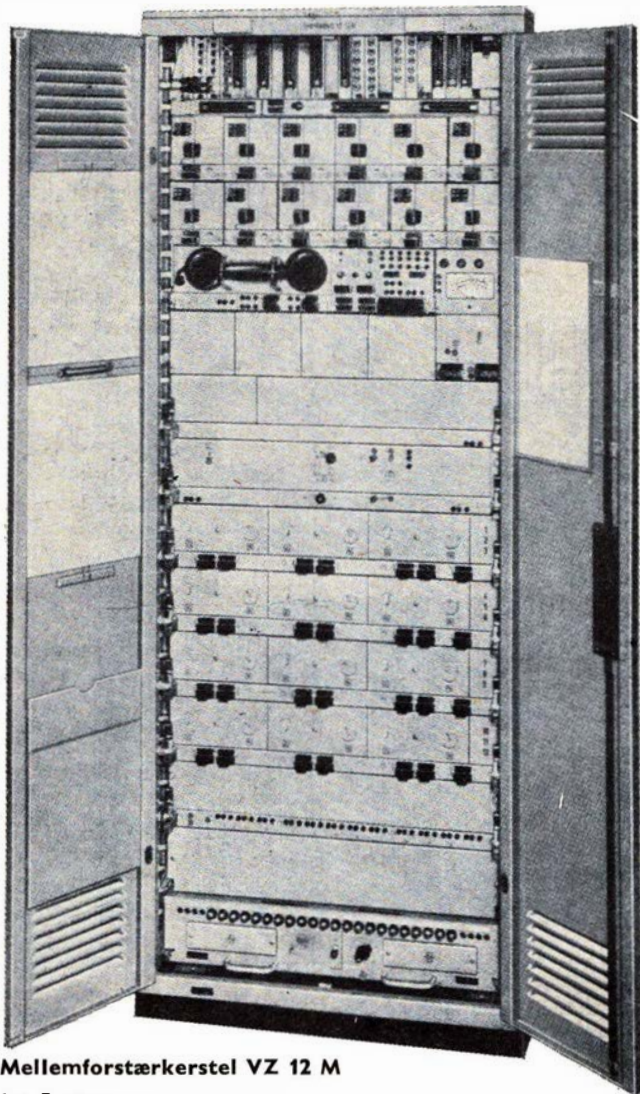
Til konfirmationerne

anbefales kioskerens store udvalg i
telegrammer fra de førende kunstforlag

Venlig hilsen

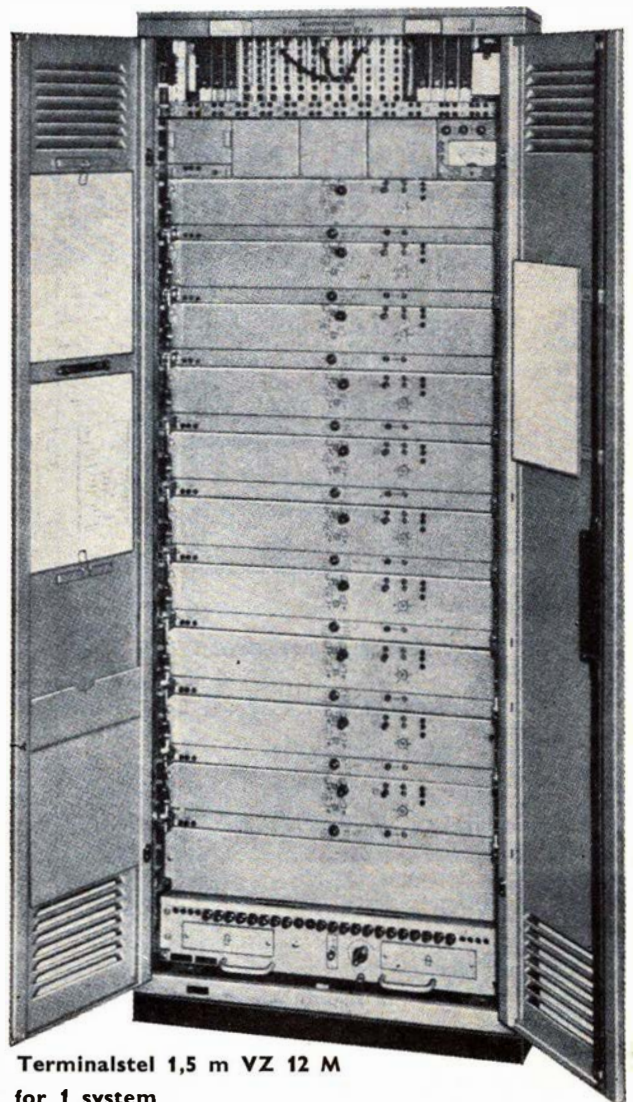
Bladhandler-Forbundet

i Danmark

Mellemforstærkerstel VZ 12 M
for 5 systemer

SIEMENS

Terminalstel 1,5 m VZ 12 M
for 1 system

VZ 12 M

Fuldtransistoriseret 12-kanals bærefrekvenssystem

DANSK SIEMENS AKTIESELSKAB

BLEGDAMSVEJ 124 - KØBENHAVN Ø.
TLF. (0176) TRIA 6464
TELEX 23 13

ÅRHUSKONTOR:
ECKERSBERGSGADE 22 - ÅRHUS C
TLF. (06) 13 66 00 - TELEX 45 24

EFTER EN ULYKKE

September causeri

ALVORLIGERE jernbaneulykker her i landet sker heldigvis kun med mange års mellemrum. Udtryk for medfølelse med alle, der rammes direkte af ulykkerne, og det personale, der er impliceret deri, hjælper kun så lidt. Endnu bedre er det at skabe endnu mere sikre forholdsregler til at forhindre gentagelser i tiden fremover. Efter en jernbaneulykke mangler det ikke på forslag af alle mulige slags, fra alle mulige mennesker både sagkyndige og mest fra usagkyndige, især fra dagspressens lederspalter. Når et stort antal af disse udtalelser sammenholdes bliver resultatet så nogenlunde, at DSB skulle betyde De Sikre Baner, hvilket de stadig er også efter ulykken. Naturligvis vil der altid kunne drages lære af det skete — mest af alt måske den lære, at intet menneskeligt er fuldkomment. Mest af alt er mangelen af radiotelefon, mellem fjernstyringscentralen i Odense og lyntogsførerne, blevet fremhævet som en mulighed for, at ulykken kunne være undgået. Efter det frem-

komne kan det næppe betragtes som sikkert i dette tilfælde. Trafikministeren udtalte bl. a. efter ulykken, at der skal radiotelefoner i togene dersom det er en fordel. Penge spiller ingen rolle! Både denne udtalelse og mange andre, der blev udtalt til udsendelse i TV og radio, kunne give offentligheden helt forkerte begreber om de faktiske forhold.

PLANER om broer, tunnelbaner, flyvepladser og meget andet tages med mellemrum frem af de respektive myndigheder. Nu er det helt bestemt, at nu kommer både det ene og det andet i gang. De mest aggressive får så bevilget nogle millioner til forberedende arbejder på et eller andet. Det moderne menneske er vant til at leve med den opfattelse,

at der næsten ikke er grænser for menneskelig kunnen og formåen. Men der er desværre det med at skaffe de fornødne penge til de projekterede arbejder, det ligger det noget tungt med, og har det i øvrigt ikke altid gjort det? Intet er som bekendt galt uden, at det er godt for noget. Træer kan hvor gerne de end ville kun nå en vis højde, og sådan går det også de menneskelige planer og forslag. Dersom alt hvad eksperter og kommissioner den ene dag foreslog kunne realiseres den næste dag, ville det blive som med de broer, der blev bygget alt for små for tredive år siden, hvor der nu skal millionbeløb til for at de kan tage nutidens trafik. Tilsvarende med landets vejnet, hvor man efter kun få års forløb, må lave flere kørebaneer eller helt flytte dem og rive hele rækker af beboelsesejendomme ned. Det er stadig vor tids eksplosionsagtige udvikling, der vælter selv nok så dygtige og forudseende eksperters trafikplaner.

Restaurant **»På fortovet«**
og baren på Østerport station
anbefales
POUL GUDMANN

— bro

Månedens emner ...

25 FAF-jernbanevogne

Fyns Andels Foderstofforening har lejet 25 DSB vogne, der er blevet malet i FAFs blå og hvide farver. Vognene skal anvendes til transport af færdige foderblandinger i sække fra fabrikken i Svendborg. Kontrakten mellem FAF og DSB på lejemålet af de 25 vogne er flerårig, og den er lavet således, at FAF er sin egen vognfordeler. Der køres stadig de faste transporter fra Århus til Svendborg, som vi tidligere har omtalt. Firmaet benytter ud over disse transporter tillige en lang række af DSBs selvømmende vogne. Trods disse store jernbanetransporter kører der alligevel ca. 250 lastbiler om dagen fra fabrikken.

Nye S-tog fra Scandia

DSB har nylig afgivet en tillægsordre på yderligere 36 S-tog til Københavns nærtrafik. Vognene skal leveres i løbet af 1969. I øjeblikket er Scandia i samarbejde med Frichs i Århus, i gang med en ordre på 75 S-togssæt. Indtil nu er der leveret 24 sæt, og det er meningen, at der fortsat leveres et sæt hver uge, således at leveringen af de 75 sæt kan være leveret inden udgangen af 1968. Frichs bygger motorundervognen, og Scandia sætter karrosseri på og bygger styrevognene.

Sideløbende med disse nyanskaffelser af S-togs materiel overvejer DSB at ombygge nogle af de gamle S-togsvogne, der stammer fra årene efter krigen. Man har i alt 119 gamle S-togsvogne, hvoraf ca. halvdelen stammer fra S-togsdriftens start i 1934. Disse første vogne er nu i en sådan tilstand – foruden at de er for tunge og bruger for megen strøm – at de kun er tjenlige til ophugning. I de vogne, der skal ombygges, fjernes de indvendige dele. Væggene monteres med beklædning i lyse farver, og de gamle sæder erstattes af mere moderne og behagelige.

Udvendig males de i samme lyserøde farve, som de senest leverede S-togsvogne. Vognenes el-motorer er så velbevarede, at det ikke er nødvendigt at udskifte disse. Derimod ombygges den »spændetroje«, der i øjeblikket er styreplads for S-togsførerne. Dørenes låsemekanismer ændres således, at dørene åbner sig selv, ved en let omlægning af dørgrebet, når toget er standset. Da et nyt S-togssæt koster 1½ million kroner,

menes det at være økonomisk forsvarligt at ombygge de ældre vogne.

Gangtunnel på ruller

Ved bygning af gangtunnel under Nordbanen i Lillerød, har DSB projekteret en hel ny byggemetode ved et sådant anlæg, idet tunnelen støbes på åben plads og derefter skubbes på plads ind under banen.

Byggemetoden er beregnet af entreprenørfirmaet, og man venter, den vil betyde store lettelser, bl. a. ved at nedsat hastighed for toggangen kan begrænses til de 14 dage, sidste etape af arbejdet vil tage.

Tunnelrøret vil komme til at veje ca. 140 tons, og når arbejdet med at støbe det er færdigt, begynder sidste etape.

Der graves ind under banelegemet, hvorefter man støber skinner ned i det endelige fundament for ved hjælp af bulldozer at rulle hele tunnelen på plads.

Det er med spænding, man fra entreprenørfirmaets side er gået i gang med opgaven, der kan få stor betydning ved fremtidigt byggeri for DSB, og man håber, at de erfaringer, man høster, kommer til at svare til forventningerne.

Banelegemet måles nu fra luften

Med den stadige udvidelse af de automatiserede strækninger, er det næsten umuligt at foretage sporopmålinger på den sædvanlige måde med rød-hvide stokke og stålmalebånd. Når målebåndet trækkes over sporene kortsluttes det isolerede sporafsnit og signalerne går på stop. Man er i stedet gået over til at foretage sådanne målinger ved luftfotografering fra flyvemaskine i ca. 300 meters højde. I forvejen er hegns-pælene malet hvide i toppen og med bestemte mellemrum er der fastgjort hvide papstykker på svellerne.

Fotogrametrisk opmåling har vist sig at være meget nøjagtig, idet der kun har vist sig en fejlmargin på 16 mm på en strækning på 3 km. I fjor blev strækningen Tåstrup-Roskilde målt fra luften med henblik på den kommende fortsættelse af S-togene fra Tåstrup. I år er bl. a. Kystbanen luftfotograferet.

Luftfotograferingen foretages af Geodætisk Institut, flyvevåbenet og DSB i forening, og det anslås at den form for måling er 30–40 procent billigere end måling på stedet.

Med tog – på film

»Statsbanernes Filmfortegnelse« er en smuk lille tryksag, der lige er udkommet. Som det måske ikke er alle bekendt har DSB 85 forskellige film, der kan lånes af skoler, foreninger og forsamlinger.

Det er både danske og udenlandske film. En meget stor del af dem er i farver, og det er alle 16 mm tonefilm. Det er gratis at låne filmene, men låneren står inde for, at filmen ikke beskadiges. Filmenes længde varierer fra to minutter til 52 minutter, og det drejer sig ikke blot om tog og banegårde. Der er selvfølgelig også egentlige turistfilm med skønne optagelser både fra Danmark og udlandet.

I få linier

På Storebæltsoverfarten var der i årets første fire måneder en fremgang i antal overførte biler på ca. 500 pr. døgn.

Efter den megen presseomtale af sejladserne med bilfærgen »Hejmdal« mellem Korsør og Nyborg, er det besluttet, at færgen sejler sidste gang den 23. september og derefter oplægges som reserve.

Forskellige steder rundt i landet er der henstillet ca. 300 DSB godsvogne af litra Hj, der stammer fra begyndelsen af tyverne, men med deres 15,5 tons lastevne nu anses for at være for små.

Skalborg by er snart vokset helt sammen med Ålborg, og den deraf følgende store befolkningstilvækst har bevirket, at Skalborg stations månedlige omsætning siden januar i år er fordoblet til ca. 200.000 kroner pr. måned.

Lejen af DSBs tjeneste- og lejeboliger forhøjes pr. 1. november med gennemsnitlig 5 procent.

DSB vognbjørne går deres sejrsgang. Både Sønderborg og Silkeborg har nu fået sådanne, og der meldes overalt om stigende benyttelse på de stationer, der har vognbjørne.

Hver dansker brugte 2,2 tons olie i året 1966.

Mariager byråd har besluttet at omdanne den tidligere jernbanestations pakhús til fragtmandscentral.

Efter at have været standset i 14 år, er færgefarten på Feggesund genoptaget med ny færge, der kan tage 10-12 biler. Sejltiden er kun fire minutter, men bilisterne sparer turen rund over Vildsundbroen.

DSB rejsebureau på Silkeborg station flytter til februar næste år til nye lokaler på Torvet 9 i Silkeborg.

Seks rådgivende danske ingeniørfirmaer har i samarbejde med et engelsk tunnelbane-foretagende dannet en ekspertgruppe, der er parat til at projektere Københavns tunnelbaner.

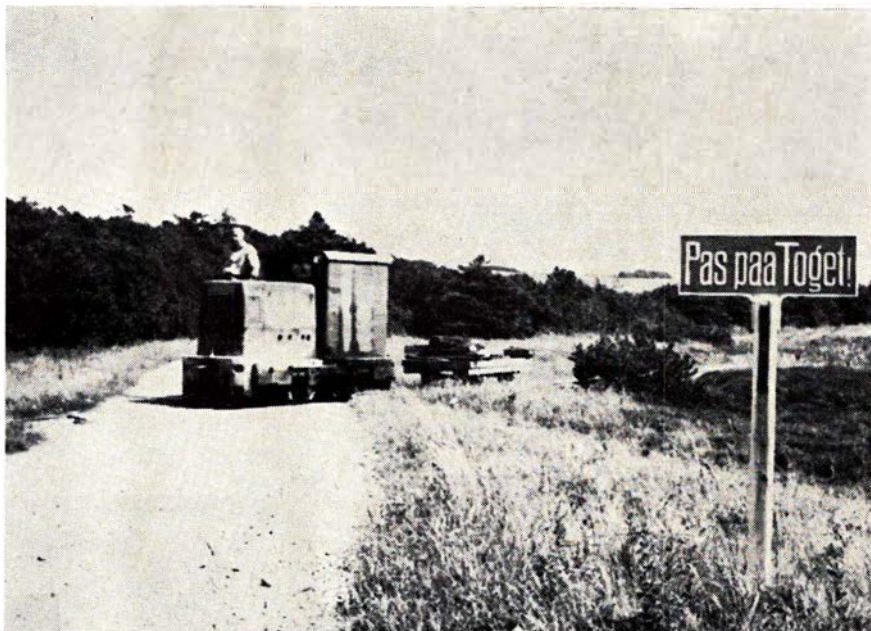

Bolderslev station bliver snarest nedsat til trinbræt.

Perronerne på Ry station er blevet forlænget til 144 meter og kan derefter tage tog med 9 personvogne.

Månedens foto

Havnetoget på øen Fur passerer

Erindres det...

For 100 år siden

Den 31. august var det 100 år siden staten overtog driften af de jydsk-fynske jernbaner og grunden dermed lagdes for DSB. Først i året 1885 kom den sjællandske jernbane under DSBs domæne.

For 50 år siden . . . september 1917

En købmandsbajer stiger til 25 øre

Den 5. september fremsatte finansminister, dr. Edv. Brandes i Folketinget en række nye skattelove, men de var midlertidige og skulle bortfalde den 31. december 1918. De vigtigste skatteobjekter var følgende: Formueskatten fordobles, indkomstskatten forhøjes med 33-75 procent, vinskatten var an-

sat til at udgøre 100 procent af detailprisen og vil medføre en fordobling, cigarskatten 20-33 procent, cigaretskatten 25-73 procent og ølskatten forhøjes med 3 øre pr. bajer, hvorefter en hjemmebajer, der tidligere kostede 18 øre (med en ekstra forhøjelse af bryggeriprisen) kom til at koste 25 øre. Det medførte voldsomme protester i form af læserbreve i dagbladene.

Trafikministeren fremsatte samtidig forslag om forhøjelse af jernbanetaksterne med 25 procent, hvilket bl. a. var nødvendigt, da selve jernbanetrafikken var nedskåret med 50 procent.

På banernes regnskaber afspejler prisstigninger på kul og olie sig tydeligt. Slangrupbanen har i det nu afsluttede regnskabsår købt kul for kr. 156.802. Medens man i forrige år med

større toggang kun købte kul for 79.022 kroner.

Mergeltoget på Vinkelhede ved Viborg er en ihærdig brandstifter. I løbet af en uge har toget anstiftet tre brande og den 11. nedbrændte yderligere to ejendomme af den årsag.

På et delegeretmøde i Århus har Jernbaneforeningen vedtaget at støtte Dansk Jernbaneforbund, der har oplyst, at man eventuelt til 1. oktober vil opsigge medlemmernes stillinger ved bagnerne. Lokomotivmændene har tilsluttet sig dette standpunkt, hvis årsag skal søges i, at man ikke forlængst har udbetalt et krævet dyrtidstillæg. De svenske jernbaneorganisationer har erklæret, at de vil støtte deres danske kolleger økonomisk.

To oaser på Københavns Hovedbanegård

**Hovedbanegårdens
Restaurant**

KØBENHAVN

TLF. 14 12 32

F. L. Viltøft

Nyt fra hele verden

Journaler
Kulturfilm
Musikfilm
Farcer
Tegnefilm

— vi har cinemascopé

11 35 40

Ferie- og udflugtssteder

Besøg den nye Restaurant

SVANEMØLLEN

Svenstrup - Tlf. (08) 15 87 11 nr. 459
Lækker og veltillavet mad, som De kan
nyde i hyggelige og skønne omgivelser.
Selskabslokaler indtil 200 kuverter.

ELLIDSHØJ KRO

v. Kamma Nielsen
- stedet, hvor man spiser godt
Frisklavet kaffe med hjemmebagt
Middag og smørrebrød ud af huset
Telefon (119311) 140

Restaurant Flamingo

Østergade 16 - Holstebro
Tlf. 2 01 90
Krostue - Bowling - Musik - Dansant
Stedet hvor man spiser godt

Vi bor og spiser på

HOTEL HARMONIEN

Sæby J. - Tlf. (084) 6 10 15
- et 1. kl. madsted...

TRE SMÅ KINESERE

Kaj Munksvej 1 - Århus - Tlf. 14 35 91
Orientalisk, italiensk, spansk og fransk
spiserestaurant.
Selskaber modtages.

Spis på

CAFETTE

Østergade 28 - Silkeborg - Tlf. 2049
Lækkert og veltillavet smørrebrød
fra kr. 0,95.

Dagens middag kr. 4,85
En god kop kolbekaffe...

Alderslyst Kro

Borgergade 111 - Silkeborg
Telefon 9071
- et 1. kl. madsted...
Dansant fredag og lørdag
Selskaber indtil 150 kuverter

Lad udflugten gå til...

Restaurant »Skovbakken«

Odder - Telefon (06) 54 06 18
Et 1. kl. madsted...
Vi dækker op indtil 200 couv.
Elly og Erling Jensen

Ved et toguheld i Struer den 15. blev en togmaskine og 7 vogne afsporet, hvorved strækningen mod Holstebro var blokeret i flere timer.

For 25 år siden ... september 1942

Statsbanerne har fornylig antaget en detektiv - og denne har allerede gjort sin første fangst på Fredericia st., hvor en hjælpearbejder blev grebet i færd

med at stjæle tobaksvarer fra en gods-vogn.

Ministeriet har pålagt statsbanerne at foretage beredskabskøb af stødbrænde.

Den 20. august blev der på en Storebæltsfærge stor opstandelse, idet en rejsende til skibets fører anmeldte, at hun var blevet frastjålet for 25.000 kr. smykker. Ved ihærdige undersøgelser er tyven nu fundet.

Jernbaneulykken på Fyn

10. august 1967

Vogn 2 presset op på vogn 1 i bageste vogn

Ved togkatastrofen, som i regnvejrsdis fandt sted ved Ejby-viadukten mellem Odense og Marslev torsdag den 10. august om formiddagen blev 11 mennesker dræbt og 30 kvæstet. Lyntoget »Nordjyden« kørte med 70-80 kilometers fart bagind i det på linjen holdende »Sydvestjyden«, og den alvorligste danske togulykke siden Vigerslev-katastrofen natten til den 1. november 1919 var sket.

Der blev øjeblikkelig slået alarm, og et yderst velorganiseret og dygtigt ledet redningsarbejde satte ind. Læger, sygeplejersker, Falck-reddere fra hele Fyn og fra Østjylland, CF-indkaldte og soldater ydede i nært samarbejde med politiet og andre en ypperlig og i mange tilfælde heltemodig indsats.

Alligevel tog det mere end otte timer, før de sidste ofre var befriet fra de to tog, som tilsammen havde godt 500 passagerer. Man måtte ustandselig bringe nedstrygerklinger i anvendelse for at save de indespærrede fri. Af hensyn til brandfaren fra den udstrømmende dieselolie, turde man ikke benytte skærebrændere.

Ambulancer kørte i uafladelig pendulfart mellem ulykkesstedet og Odense Amtssygehus.

»Sydvestjyden« afgik på vej mod Nyborg fra Odense klokken 9.50. Toget var kommet op på 100 km i timen, da motorerne satte ud på grund af brand i en elektrisk installation. Toget standsede derefter ved den blokpost, som ligger ca. 4 km fra Odense station.

Klokken 10.03, altså 13 minutter efter »Sydvestjyden«s afgang fra Odense, passeredes stationen af det gennemgående lyntog »Nordjyden«, ligeledes på vej mod Nyborg. To kilometer fra stationen bemærkede lyntogets lokofører, at blokkens signal på dette sted viste rødt, altså stop. Toget bragtes til standsning, og der blev fra blokken telefoneret til fjernstyringscentralen på Odense station. På dette tidspunkt havde lederen af fjernstyringscentralen ikke hørt om »Sydvestjyden«s stop ude på linjen, men det kunne ses på tavlen, at der var noget forkert inden for det pågældende skinne-interval. »Nordjyden« fik besked, at toget trods det røde stoplys godt kunne køre frem - men forsigtigt.

Et par minutter efter at telefonsamtalen mellem »Nordjyden« og fjernstyringscentralen var afsluttet, kom op-ringning fra »Sydvestjyden«s lokofører, som fortalte om maskinskaden, men da var »Nordjyden« altså undervejs frem ad skinnerne inden for det pågældende interval. Siden indtraf så den frygtelige påkørsel. Ulykken skete kl. 10.10.

Efter en række undersøgelser og afhøringer torsdag eftermiddag og aften blev det besluttet, at et retsmøde skulle finde sted den følgende formiddag. Gennem de forklaringer, som blev afgivet ved denne lejlighed, blev det muligt at danne sig et nogenlunde billede af hændelsesforløbet og årsager til katastrofen.

Lokoføreren på »Nordjyden« forklarede, at han efter tilladelsen til at køre forsigtigt fortsatte med en hastighed af 30 km i timen. Senere kunne han se to grønne lys. Det skulle betyde, at i hvert fald de næste fire kilometer var frie. Så satte han farten op til 60–80 km i timen, men pludselig blev han klar over, at »Sydvestjyden« holdt stille på skinnerne. I en afstand af fire-fem vognlængder slog han alle bremsen i, men ulykken lod sig ikke afværge. Lokoføreren reddede sig selv ved i sidste sekund at springe ned fra førerstolen.

Ved retsmødet oplyste det påkørte lyntog »Sydvestjyden«s fører, at han ca. 7–8 minutter efter standsningen ringede til fjernstyringscentralen i Odense, som han bad om at sende en hjælpemaskine. Lederen af centralen svarede: — *Av, nu har vi sendt næste tog af sted med forsigtigheds-ordren »Stop — og ryk frem«, men en maskine skal I få...* Umiddelbart efter lød braget fra sammenstødet, hvorved »Sydvestjyden« blev skubbet 30–40 meter frem ad skinnerne.

Af den forklaring, som lederen af fjernstyringscentralen gav, kunne man forstå, at han havde antaget, at »Sydvestjyden« var nået frem til Nyborg, og at det signal, toget markerede på kontrolbordet, måtte have andre års-

ger, måske en eller anden teknisk fejl. Da han gennem »Sydvestjyden«s op-ringning blev klar over det virkelige forhold, tænkte han ved sig selv, at der højst kunne blive tale om, at »Nordjyden« ville give det holdende tog et puf.

Efter retsmødet i Odense skrev *Politiken*: — Det synes meget svært, måske umuligt, at rejse juridisk sag mod et enkelt — eller flere mennesker. Et hændelsesforløb af fejl og uheld førte ud i katastrofen. Fejlene tager sig efter retsmødet således ud:

1) Teknisk sker det, at »Sydvestjyden« stopper med motorfejl lige ud for et signal, hvorved signalet bagude fortsat lyser rødt. Når signalet ved det holdende tog viste grønt, skyldtes det, at endnu ikke alle vogne havde passeret den kontakt, som udløser det røde lys — der først skal skifte igen, når et tog har passeret næste signal 2 km fremme.

2) På stationen i Odense reagerer man således, at der kunne være noget i vejen på linjen — eller i automatikken. Derved får »Nordjyden«s fører besked på at køre forsigtigt frem.

3) Han kører forsigtigt, indtil han ser to grønne lys, som melder klar forude, og endnu længere fremme to grønne lys. Men de sidste to er dem, hvor »Sydvestjyden« holder. Voldsomt regnvejr gør, at han først meget sent får øje på »Sydvestjyden« selv.

Materiellets soliditet

Efter ulykken skrev »Ingeniørens Ugeblad« b. a. følgende: Det spørgsmål melder sig også, om man ikke ved indførelsen af de nye lyntog ikke har lagt for megen vægt på anvendelsen af lette materialer ud fra et økonomisk og accelerationsmæssigt synspunkt, men på bekostning af sikkerheden. »Gammeldags« togulykker med stålvogne var karakteriseret ved, at vognene kunne stå lodret op i luften eller fordele sig i zig-zag langs sporet, men som regel uden at blive knust, og i hvert fald ikke i en grad, som netop er set. Til

Ferie- og udflugtssteder

Nyd den smukke udsigt over Molslandet og Vigen fra
HOTEL SKANSEN
Mens De slapper af, gør vi alt i vort køkken for at tilfredsstille Deres kulinariske ønsker
Tlf. (06) 34 10 10 - Ebeltoft

Afholdshotellet

Nygade 5 - Nykøbing Mors
Tlf. (077) 2 11 55

Et godt sted at bo og spise

*Ny udstillings- og mødesal
indtil 250 personer*

Odd-Fellow Palæet

Boulevarden - Ålborg
Tlf. (08) 125299

Et 1. kl.s spisested
hyggelige møde- og selskabslokaler

Juridiske konsulenter

HELGE KNUB

Landsretssagfører
Søndergade 10-12 - Århus C
Tlf. (06) 13 01 00

POUL STÆRMOSE

Landsretssagfører
Søndergade 15 - Horsens
Telefon (066) 2 53 88

**Banegårdsrestaurationsen
LYNGBY**

O. H. Pheiffer

Banegårdsrestaurationsen

HILLERØD

TOM VALÈT

dette citat bringer overingeniør M. M. Jensen, DSB, følgende kommentar:

Da det rejste spørgsmål, fremsat i »Ingeniørens Ugeblad«, der jo ofte citeres i dagspressen, måske kan give anledning til nogen debat, og da det, der anføres om det rullende materiel, ikke er i overensstemmelse med jernbanernes erfaring og studium af en lang række ulykker, er det hensigtsmæssigt allerede nu at knytte et par bemærkninger til det anførte, selv om der endnu ikke foreligger en tilbunds-gående teknisk analyse af sammenstødet og dets følger.

Det er rigtigt, at der er anvendt lette materialer til lyntogene, der hovedsagelig er bygget af letmetal i specialkvaliteter, men der er ikke på noget punkt gået på akkord med sikkerheden.

Der blev af den internationale jernbaneunion, UIC, i årene efter 2. verdenskrig, bl. a. på basis af erfaringerne fra en lang række ulykker, udarbejdet normer for, hvilke tryk et jernbaneløst skal kunne tåle for at være tilladt i international trafik; normerne kræver bl. a., at køretøjer med central-kobling som lyntogenes skal kunne udsættes for et statisk tryk på 150 tons på koblingen, uden at de tilladelige spændinger noget sted overskrides.

De vesttyske TEE-tog blev i sin tid underkastet en sådan typeprøve af DB, og vore lyntogs bærende konstruktioner er bygget efter de samme tegninger og af de samme materialer som de tyske tog.

De normer, der således arbejdes efter, er som de fleste andre tekniske løsninger naturligvis et kompromis, der imidlertid må anses for fuldt forsvarligt.

Hvis man tænkte sig lyntogene bygget af stål i stedet for af letmetal, ville de være blevet tungere, og den energi, der så skulle have været optaget i sammenstødet, så meget større, uden at vognene ville have været bygget til at optage større stødkræfter end letmetalvognene. Hertil kommer at en letmetal-konstruktion er i stand til at optage et større deformationsarbejde end en stålkonstruktion med samme styrke.

Vognenes bevægelse under og umiddelbart efter sammenstødet har ikke noget at gøre med de anvendte byggematerialer. I de tilfælde, hvor et togs vogne fordeler sig i sik-sak langs sporet, er der næsten altid tale enten om sammenstød på krumt spor eller om afsporinger. Sammenstødet på Fyn fandt som bekendt sted på fuldstændig lige spor, og der vil under sådanne omstændigheder ikke kunne opstå de

tværkræfter, der er nødvendige for at tvinge vognene ud til siden.

Hvis sporet havde været så krumt på ulykkesstedet, at en del af vognene var blevet tvunget ud til siden, må det antages, at en del af dem ville være styrtet ned ad den høje dæmning, og nogle af dem styrtet ned på den underliggende vej. Katastrofens omfang ville i så fald sikkert været blevet endnu større, end tilfældet blev.

Det, der sker ved frontalt sammenstød på lige spor, er fremstillet i noget forenklet form, at vognene vipper i lodret plan som følge af, at stødkræfterne virker i en anden højde (lavere) end vognenes tyngdepunkt.

De vogne, hvor momentet fra stødreaktionerne bliver større end det modsat rettede moment fra understøtningernes reaktioner, løfter sig i den ende, der er længst borte fra sammenstødsstedet.

I »Nordjyden«, det kørende tog, løftedes således bagenden af de forreste vogne; vogn nr. 2 er derved blevet presset ind under forreste vogn og knust; det samme var tilfældet med ca. 1/3 af vogn nr. 3.

Hvor højt vognene »klatrer op«, og hvor langt de presses ind under de foran værende vogne, afhænger dels af stødets voldsomhed, dels af hvor stor en energi koblingerne optager, inden de brister, og endelig af forholdet mellem vognenes længde og deres vægt.

At lyntogenes letmetalvogne ikke har opført sig anderledes, end vogne af stål ville have gjort, kan ses ved sammenligning med en ulykke, der skete ved Sissach i Schweiz i 1957, hvor et persontog uden rejsende stødte sammen med et holdende, afbremset godstog. Sammenstødet skete på helt lige spor, ligesom på Fyn, og det kørende togs hastighed var, så vidt man kunne konstatere, ca. 70 km/time. Ingen af vognene blev tvunget ud til siden. Vognene i persontoget var af stål. Vogn nr. 2 og en del af vogn nr. 3 blev presset ind under vogn nr. 1 og knust på nøjagtig samme måde som lyntogenes vogne, og skaderne var lige så omfattende som ved ulykken på Fyn. Såfremt der havde været passagerer i vognene, ville der utvivlsomt også her være sket en ulykke med katastrofalt omfang.

Minder fra Vejle-Vandel

V V G J Østerby station 1914

Minder fra Østerby st.

Medens minder fra besættelsen under anden verdenskrig endnu huskes af mange, er første verdenskrig kommet mere på afstand. Som bekendt slap landet for besættelse den gang, men vi havde dog krigsfanger. Herom fortæller tidligere baneformand John Gregersen, hvis kone var ekspeditrice på Østerby station. Det var russiske soldater, som smuttede over den danske grænse efter at være flygtet fra tyske

krigsfangelejre. Jeg husker, at jeg en dag var ude på dræsine. Det var klart i vejret, og pludselig ser jeg noget røre sig i lyngen. Nåda, det er nok et rådyr! tænkte jeg – og sprang af maskinen. Men om forladelse! Pludselig rejste tre mand sig og stak i løb. Det var russere, som havde skjult sig i lyngen.

– Der var også en aften, hvor vi havde besøg af nogle venner. Vi sad ved kaffen, da det bankede på døren. Jeg lukkede op – og ind trådte en våd, udaset fremmed, der sagde noget til os

på gebrokkent tysk. Nu traf det sig så heldigt, at vi som gæst havde en sønderjysk dame. Hun kunne tale med manden, som forklarede, at han var russer, flygtet fra en fangelejr i Tyskland, og svømmet over Kongeåen.

Min mand tilbød ham en cigar. Det ville han ikke have. Så lavede jeg noget varm kaffe. Russeren fik noget at spise, og han forklarede, at han gerne ville til Hald, der var nemlig et opsamlingssted for flygtede russiske krigsfanger. Jeg ringede til hovedbanegården i Vejle for at få at vide, hvor meget en billet til Hald kostede. Jo, russeren kunne lige slippe fra Vejle til Hald for en 50 mark-seddel, han viste os. Jeg betalte så billetten for ham fra Bindeballe til Vejle.

Russeren fortalte os, at hans landsmænd godt vidste, danskerne behandlede flygtninge pænt. Det mest sindsoprivende under flugten var altid, om de nu også så det danske flag! Hvis Dannebrog's rød-hvide dug blafrede i blæsten foran jernbanestationen eller et hus, så forstod russerne, at de var i sikkerhed.

Flygtningen fra den aften sagde, at en »gute Frau« på den danske side af grænsen havde sørget for, at han fik lidt til livets ophold. Han havde været krigsfange i tre år, da han dukkede op på Bindeballe station, så det var mod krigens slutning.

Der var adskillige russiske krigsfanger på »Spjarupgaard«, som producerede tørv under første verdenskrig. Disse tørv kom med Vejle-Vandel-Grindsted Jernbane, fordi Egtved-banen var smal-sporet, og ladningen derfor skulle om-læsses i Kolding.

Russerne foretog pålæsningen af tørv-ene, der vejedes på stationen. Jeg havde såmænd selv bygget vægten og lærte hollandsk vægt i Grindsted, vi blev kgl. vejere og målere i disse år.

Telefon-døgnvagt

— Når min mand og jeg især tænker på første verdenskrig, er det nok fordi der skete så stor en omvæltning, bemærker fru Gregersen. — Det var en

ny tid, som trængte meget gammelt og traditionsrigt tilbage. På Vejle-Vandel-Grindsted Jernbanes stationer fik vi nok at gøre i de år.

Vi skulle således afpatruljere banen hver tredje time dag og nat; det ville for min mands vedkommende i den første tid sige fra Østerby og næsten til Løvlund. Jeg skulle som ekspeditrice sidde vagt ved telefonen dag og nat, så til sidst måtte vi have hjælp. Vi måtte have søvn! Jeg fik min søster til at våge ved telefonen, medens jeg hvilte lidt, men en gang blev der vrøvl.

John Gregersen ler og gnider sig fornøjet i hænderne ved tanken om, hvad der nu kommer, men det bliver hans kone, som får lov at fortsætte.

— Det var sådan, at man ved at sætte bestemte »propper« i omstillingen kunne tale indbyrdes fra station til station, men så blokeredes opringninger jernbanens hovedkontor. En dag kom driftsbestyrer Thomsen til Østerby og sagde, at vi måtte have sovet på vor post — kontoret havde ikke kunnet få forbindelse med os! Vi forklarede om vort vagtsystem, at min søster passede på, når min mand og jeg sov. Driftsbestyreren, der var en meget reel mand, undersøgte alt nøje — og det viste sig, at Vandel og Randbøl havde »snakket sammen«. Efter samtalen havde den ene af parterne imidlertid glemt at tage sin »prop« ud, så var der jo »låset af« for opringninger ude fra.

— Det blev en »opsang« til Vandel og Randbøl, supplerer John Gregersen. — Vi andre beholdt vort gode navn og rygte. Nå, det var kun en lille episode, men nogle gange havde min kone nok at se til. Hun skulle tage imod gods, ordne post, sælge billetter, besvare opringninger, føre regnskab. Jeg havde mit arbejde på terrænet at passe, men fortsatte også, når det var færdigt. Vi kunne være i sving fra 6 morgen til 23 aften. Ja, der kunne være en pause fra kl. 18 til 21, hvor der ikke kom noget tog, men under første verdenskrig skete der ofte forsinkelser, og man skulle jo have tilbagemeldingen, der godt kunne komme sent.

— Det er pudsigt nok, men vi har

Randers

Vore damer anbefales
ROTHMANN'S

Damesalon
Nyvej 21, Randers - tlf. 42 28 87
Moderne hårpleje i nyeste frisurer
Hurtig og nobel betjening

Stedet for moderne hårpleje
PARK SALONEN

v/ Gerda Pedersen
Hadsundvej 30B, Randers - tlf. 42 11 06
1. kl. individuel behandling

Randers Styretøjs-Service

Støberivej - Randers - Tlf. 2 06 72
Alle reparationer udføres
på eget moderne værksted

Salon Grethe

v/ Birthe Henriksen
Energivej 61 - Randers
Alt i moderne hårpleje samt
sidste nye frisurer - Tlf. 42 52 36

Vi handler hos

SLAGTER SØRENSEN

Århusvej 57 - Randers - Tlf. 2 10 33
1. kl.s kød, flæsk og hjemmelavet pålæg
Spec. 15 kg oksekødpakker
a kr. 2,75 pr. 1/2 kg

Storebæltsoverfartens Restaurationer
og
Restaurant »Halsskov-Perlen«
Werner Schwartzlose
Færggården: Telf. Korsør (03) 57 06 19
efter kl. 17: 57 10 35
Halsskov-Perlen: Telf. Korsør (03) 57 10 35

»De Danske Østersøfærger«s
DSB
Restaurationer
GEDSER RØDBY FÆRGE
DSB Restauration »Færgetroen«,
Rødby Færge

haft VVGJs direktør, K. S. Knudsen, hos os på Bindeballe station som afløser, da han var elev!

— Ja, det er nogle år siden, siger Gregersen, men vi var begge glade for

ham, for han var sådan en venlig og dygtig ung mand. Der var i det hele taget meget, der gjorde det vemodigt for os, da banen måtte standse.

»Banebørster« i søndagstøj

»Banebørster« og kærnemælk

— I 1914 kom VVGJs forlængelse til Grindsted, fortsætter den gamle baneformand. — Jeg havde 14–15 af de såkaldte »banebørster« på min strækning. Entreprenør Carl Jensen, som adskillige vejlenere vil huske, sørgede for arbejdskraften, og jeg skulle så holde styr på dem i det daglige. Ja, det var nogle gubber disse »børster«. Nogle af dem var slemt forfaldne. De kunne drikke sig så fulde, at de lå bevidstløse i grøften.

Da første verdenskrig sluttede, altså den dag, freden kom, lå en af dem så fuldstændig dødrukken på en grøftkant, at jeg samlede ham op på min dræsine. Alligevel vil jeg sig, at de var rigtige nok på bunden. Min kone gav ofte folkene kaffe, snakkede med dem — og aldrig generede de nogen af os. Men de var ærekære, disse mennesker! Flere af dem havde sikkert kendt bedre dage. Jeg husker især en 18 års knægt, kammeraterne kaldte ham »Jens dreng«. Han var lærersøn og fik de smukkeste breve fra sin mor. Der var imidlertid intet at gøre, knægten blev helt forfalden! Folk forstod ikke altid at tage »børsterne«.

En gårdejer nægtede dem en dag kærnemælk. Siden kunne hans pige

ikke få drevet køerne over banelegemet. »Børsterne« gjorde hende aldrig noget, de blev bare stående som en mur, døde for anmodning og bønner. Ingen flyttede sig, så pigebarnet kunne komme over med dyrene.

Jeg gik op til gården og sagde, at den smule kærnemælk i en spand ikke kunne betyde nogen udgift. — Det var da en lille ting at have al det vrøvl for.

Gårdejeren kløede sig i nakken:

— Kan dine »børster« lide kaffe? spurgte han.

— Ja, sagde jeg. — Giv du dem bare kaffe, så lover jeg, at de bærer både pigen og alle køerne over banen!

Jeg delte »børsterne« i to hold, som skiftedes til at få kaffe. Gårdejeren og hans kone beværtede dem med hjemmebagt brød, og der var ingen ende på »børsternes« glæde. De trængte også til en smule agtelse og medmenneskelighed.

Medens det ene hold var gæster på gården, arbejdede det andet så sveden perlede, og da det første hold kom tilbage, sled fyrene dobbelt i det. Jeg havde givet dem fri i arbejdstiden, og det syntes ingen af »børsterne« skulle komme mig til skade. Næh, der var mange glimrende mennesker imellem dem.

Danske Jernbaners Idræts- og Fritidsforbund

Medlemskab af DJIF

— Danske Jernbaners Idræts- og Fritidsforbund — kan nu ske gennem løn-afkortning, idet der med generaldirektoratet er truffet aftale om, at vore medlemmer trækkes 1,00 kr. pr. måned over kode nr. 8208. Ikke-månedslønnede medlemmer kan betale over giro, 12,00 kr. årligt.

Idet vi henviser til de til alle stationer udsendte plakater med oplysning om vort forbunds arbejde, opfordrer vi også herigennem alle ved jernbanerne beskæftigede til at tage et medlemskab af DJIF op til overvejelse. Det er en absolut sund og gavnlig sag, vi arbejder for, og vi har brug for hele etatsens hjælp — i form af et medlemskab — til gennemførelse af vort formål: At organisere idræts- og fritidsinteresserne blandt jernbanepersonalet i Danmark.

Yderligere oplysninger ved henvendelse til togfører Aage Johansen, Kbh. H., eller privat: Hvidovregade 43, B. 1., Hvidovre. Tlf. (01) 75 45 32.

DJIFs Fotografgruppe

indkalder herved fotografier og farvediapositiver til en ny fotovandremappe, denne gang til udveksling med 4 svenske fotoklubber under Sv. J. F.

Der indkaldes 2 bundne opgaver: En let — og en lidt sværere.

Emne: »Ungdommen af i dag«.

Størrelse: 18×24 cm, sort/hvid.

Antal: 2 stk. ej tidligere benyttet.

Mærkes: Titel, navn, adresse.

og

Emne: »Regnvejrr i farver«.

Størrelse: 5×5 cm eller 7×7 cm.

Antal: 2 stk. ej tidl. benyttet.

Mærkes: Titel, navn, adresse.

Indsendelsesfrist: Inden 1. november 1967.

Billederne udstilles i forbindelse med DJIFs repræsentantskabsmøde i Århus den 4.–5. november 1967. De går her efter videre til Malmø, Halmstad, Göteborg, Stockholm, Odense. De svenske fotos vil blive udstillet på DSBs ferie-hjem, Knudshoved, i forbindelse med vort eget fotomesterskab, der afholdes den 2. weekend i marts 1968.

Da der findes mange danske jernbanefolk, der har foto og smalfilm som hobby, ønsker vi gerne kontakt med disse. Interesserede bedes rette henvendelse til:

Formand for foto- og smalfilmgruppen, lkf. Villy Olsen, Mdt. Od., privat: Rolf Krakesvej 50, Odense V, eller til: kassereren for foto- og smalfilmgruppen, pt. J. K. Hansen, Hi., privat: Møl-
bakken 8, Hillerød.

Hold dig i form

Blot ved at gøre 15-20 minutters daglige gymnastiske øvelser vil man stadig kunne bevare sin sundhedsmæssige form, hvorved man sparer sig selv for bekymringer, sparer lægers og sygehusenes i forvejen så overbebyrdede arbejde og ikke mindst spares de for arbejdspladsen så kostbare sygedage.

Over alt i landet starter nu motions-træning, og ved blot at deltage deri blot nogle måneder, er man i stand til at danne sig sit eget træningsprogram for den daglige øvelse i hjemmet. Ved daglig træning får man sat legemets fem liter blod i omløb i hele legemet, hvilket hindrer kredsløbssygdomme, som alt for mange mennesker er plaget af. Lunge- og hjertefunktioner får en daglig rensning for affaldsstoffer fra legemet. Legemet virker nemlig som en gammeldags kakkelovn, hvor vore måltider forbrændes. Mange husker i dag vel ikke, hvilket besvær det kunne være med at få sådan en kakkelovn til at brænde ordentligt. Det vigtigste var at holde den fri for aske og slagter, og det er ganske det samme med vort legeme. Derfor rens dit livs kakkelovn hver morgen ved de gymnastiske øvelser. Mange vil vel nok smile når de læser disse linier – bliv ved med det hele dagen – og du virker som et levende lys på din arbejdsplads.

—bro.

Fra dagbogen

Holte d. 11. aug. Som følge af ledningsbrud var S-togsforbindelsen mellem

Holte og Lyngby i dag standset fra kl. 11.30 til 12.15. Et tog fra Hillerød blev forsinket ca. 40 minutter.

Esbjerg d. 21. aug. Den 9. januar skete der ved D. Lauritzensvej i Esbjerg et sammenstød med et rangerloko og en bil. Bilisten idømtes i dag ved retten en bøde på 120 kr., lokoføreren og overportøren, der var rangerleder, fik hver en bøde på 100 kr., alle tre for at have overtrådt færdselsloven. Bilen blev total skadet og ejeren krævede en erstatning på 7500 kr. for bilen. Retten bestemte, at lokoføreren og DSB inden 15 dage skal betale 3750 kr., idet bilisten fik pålagt halvdelen af skylden for uheldet.

Nyborg d. 29. aug. Da ekstraarbejder Sv. Hansen ville springe ned fra et lyntog, kunne han ikke komme fri

Den eneste, den bedste og mest vidunderlige SHERRY med tre stjerner

ELM IVERSEN

Flensborggade 11
Telefon Eva 80 82 - 82 01

**NKT
LEDNINGER
OG KABLER**

Alt i tandteknik

Reparationer . Omstillinger og underføringer

Martinus Schmidt

Mariendalsvej c - FA. 880

Gælder det rejser ... så

VERDENSREJSEBUREAUET

WAGONS-LITS//COOK

VESTERBROGADE 2A - V - TLF. *14 27 47

ikke dyrere ... men bedre

af toget, men blev slæbt et stykke hen ad perronen. Han pådrog sig lettere kvæstelser og blev indlagt på sygehuset.

Brønderslev d. 31. aug. Stationens rangetraktor, der holdt ved den nye station, hvorfra der er fald mod den gamle station, satte sig ved 16.30-tiden i fart uden fører og standsede først 300 m efter ude på gaden. Ingen kom noget til, og Falck satte den på spor igen.

Regstrup d. 4. sept. En af banetjenestens motortroljer fra Kalundborg skulle ved 8.30-tiden afhente nogle materialer på Regstrup station. På stationen holdt et persontog, men da det ikke var føreren af troljen muligt at bremse denne, sprang de to mand på troljen af, før den brasede ind i det holdende tog. De blev begge noget forslået, navnlig i ansigtet, og kørtes til behandling på sygehuset. Toget efterlod den påkørte personvogn, hvori befandt sig en dame, der blev så forskrækket over det skete, at hun ikke vil fortsætte med toget.

Tid og sted

Jernbanemuseet

Sølvgade 40, Kbhvn. er tilgængeligt gratis hver onsdag kl. 12-16 i månederne april-oktober.

Danmarks Tekniske Museum

Ole Rømersvej, Helsingør, åben hverdage kl. 10-16 og søndage k. 10-17.

Dansk Jernbane-Klub

27. september kl. 20. Folkets hus, Enghavevej 40, V: Sæson åbningsmøde. Dias og småfilm.

1. oktober udflugt på Sæby-Ålborg og Ørsø-Aså. Afg. Ålborg kl. 10,05

15. oktober udflugt på Horsens-Bryrup-Silkeborg. Horsens afg. kl. 11,55

Frederikshavn

SIVS VASKERI

Barfredsvej 32 - Frederikshavn
15 års erfaring
garanterer 1. kl. behandling af tøjet
Tlf. 2 30 48

Tilbage til naturen

Vild-West på 16 tdr. land

Fra barneårene ligger det dybt i ethvert menneske, store som små at drømme sig ind i en tilværelse fyldt med romantik. Vel ikke mindst det vilde vesten har i den forbindelse været et objekt for denne drømmetilstand. Vesten med sin atmosfære af vognrumlen, hestevrinsk og guitarstil.

Nu kan drømmen blive til alvor, JYSK RIDE-INSTITUT i Vejle har åbnet et WILD-WEST Center i Billund, der i sommerens løb vil danne rammen om et broget western-liv, hvor både voksne og børn hver for sig vil kunne nyde den ganske specielle stemning, som skabes, hvor mennesker, dyr og naturen mødes, hvor trompeterne gjalder, lejrballene knitrer og hestene galopperer.

Den 16 tdr. land store lejr, der tidligere har tjent som udgangspunkt for instituttets kendte hærvejsture, er ble-

vet lavet til et western landskab med by, diligence og det hele. Ved den store portal, der danner indgangen til lejren, vil to børn til stadighed paradere iklædt gamle engelske uniformer, og fra og med det øjeblik man er blevet lukket ind i lejren, er al befordring på hesteryg eller med hestevogn. TV, radio og aviser er ukendte begreber, man møder folk med seksløbere ved siden, vilde indianere med bue og pil og den ensomme guldgraver med sin æselkærre. Prærievognene vil skrumples afsted, og diligencen vil komme strygende forbi én i strakt galop med fire heste for. Man vil øjne indianernes wig-wams og nybyggernes hytter. Det vil blive et sted, hvor fantasien råder, og hvor det fortravlede feriefolk vil kunne få sine romantiske og dramatiske drømme opfyldt.

Gustav Martens.

Vild-West i Billund

Gå i

Bondestandens Sparekasse

- også når det gælder lønningskonto

En konto i Bondestandens Sparekasse kan benyttes ved alle Sparekassens 120 kontorer, på Sjælland.

Nedlagte stationer

Femhøj station på strækningen Hvalsø-Frederikssund 1928-1936

Jernbaneliv 1914-1962

Rybro's erindringer

(9)

Generaldirektør P. Knutzen

P. Knutzen var postinspektør i postvæsenets generaldirektorat, da han i løbet af blot få dage blev udnævnt til generaldirektør for DSB. Årsagen til Andersen Alstrups pludselige afsked fra generaldirektørposten, var den, at trafikminister Friis-Skotte fandt, at det ikke var meningen, at han foruden trafikministeriets mange opgaver tillige skulle fungere som generaldirektør for DSB, fordi han var jernbaneuddannet.

Det var altså resultatet af, at man satte en ikke jernbaneliv til gene-

raldirektør og være leder af landets største etat, og netop på en tid, hvor bilkonkurrencen satte så føleligt ind, uden at der fra banernes side blev gjort noget alvorligt for at sætte ind mod denne konkurrence.

Om begivenhederne ved sin overgang til DSB skriver P. Knutzen i sin selvbiografi: Det var de sidste dage i 1931 jeg blev kaldt til konference hos trafikminister Friis-Skotte, og dennes første bemærkning var:

— Har De læst en bog, der hedder Berlin, Alexanderplatz?

— Ja, det har jeg tilfældigvis.

— Har De lagt mærke til, at der over

Næstved

Banegårdens Blad- og Tobakskiosk

Næstved - Tlf. 72 02 11
Alle dag- og ugeblade
Køb tobaksforbruget her

ISMEJERIET

v/ Gunnar Sørensen
Hvedevænget 80 - Næstved
Tlf. 72 48 70
1. kl. mejeriprodukter

Slagelse

JERNBANETANKEN

v/ K. Rasmussen
Banegårdspladsen - Slagelse
Tlf. 52 10 13
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Quick-service udføres
stort udvalg i autoudstyr

Esso Service Station

Sorøvej 41 - Slagelse - Tlf. 52 11 67
Benzin - Olie - Vask - Smøring

Korsør

ARLY JENSEN

Kolonial - Konserves - Tobak - Vine
Dybfrostvarer - Byens bedste kaffe
Tårnborgevej 58 - Korsør - Tlf. 57 04 76

Roskilde

VOGNMAND JØRGEN KOLD

Fruesgade 10 - Roskilde
Tlf. (03) 35 05 31
Al arbejdskørsel udføres
Udfører arbejder for DSB

DRAGERFORENINGEN

besøger flytningen - forsender rejsegods

Dragerforeningen Aarhus Hovedbanegård

Tlf. (06) 12 12 53

Hovedbanegårdens restaurant

Århus C

Restauratør: Rich. Pedersen - Tlf. (061) 2 02 26

hvert kapitel står et resume af, hvad der nu skal ske? Jeg vil gøre det på samme måde. Vil De være generaldirektør for statsbanerne? Det er ikke alene på egne vegne, men på regeringens vegne, jeg spørger Dem.

— Jeg takker Dem for tilliden, men jeg vil tænke over sagen til i morgen.

— Hvorfor vil De dog det? De må forstå, at det ikke er et tilbud jeg giver Dem, men beder Dem på regeringens vegne sige ja. Vi har brug for Dem. Nu kan jeg ikke sove i nat. Jeg kan ikke blive ved i vidt omfang at måtte fungere som generaldirektør for statsbanerne foruden at være trafikminister.

Allerede næste dag svarede P. Knutzen ja til at overtage posten som generaldirektør for DSB, hvilket skete fra 1. november 1931.

Omorganiseringen

Det var med nogen skepsis at samtlige DSB personalet modtog denne »postmand«.

På det første månedsmøde i generaldirektoratet udtalte P. Knutzen, at han var imod den opfattelse, at distrikterne skulle afskaffes. De burde måske indskrænkes fra tre til to, men i øvrigt måtte man være klar over, at det ofte i livet går således, at når en ordening har virket nogle år, er man tilbøjelig til at se dens ulemper og overse dens fordele. Skal vi undgå en rodløs svajen frem og tilbage, må man være tilbageholdende med en stadig eksperimentieren. Vigtigere end systemet i alle organisationsordningerne er de mennesker, der praktiserer dem, og den ånd i hvilken de praktiseres.

Da embedet som distriktchef i 3. distrikt, Struer, netop var ledigt, blev dette distrikt straks nedlagt. Knutzen udtalte videre, at forskellige anekdoter i pressen om, at han skulle være optrådt som bussemand ved inspektion om personalet mødte rettidig og bestilte tilstrækkeligt, må jeg henvise til fantasiens verden.

Allerede næste forår begyndte nedlægning af forskellige banestrækninger, bl. a. ønskede de sønderjyske amter at slippe af med amtsbanerne, hvilket skete hurtigt derefter. Endvidere forsvandt banerne Vester Sottrup-Skelde og Tørsbøl-Padborg. — Samtidig gik Knutzen stærkt ind for udbygning af DSB rutebilvæsen, med overtagelse (køb) af privatdrevne bilruter. Mommark-banen blev bygget om til normalspor.

Af interne bestemmelser blev det bestemt, at ingen kunne avancere efter

det fyldte 60 år, der skulle gå mindst tre år inden ny forflyttelse kunne søges, og trafikinspektør og overtrafikkontrollører måtte ikke være over 50 år ved indtræden i disse stillinger.

Lyntogene og indførelse af fællesklasse — bortfald af både I og III klasse blev også indført på Knutzens foranledning, men en virkelig forbedring af DSBs regnskab blev det aldrig til.

Mere om Knutzen når vi kommer til tiden om besættelsesårene.

Lidt fra afløsningsårene.

En gang jeg var på afløsning i Kværkeby, bemærkede jeg, at skinnekontakten ikke udløste tableuet på centralapparatet efter et togs udkørsel. Det meddelte jeg stationsmesetren, der netop stod for at skulle have middagspause, hvorunder jeg skulle fungere. »Nøh, det kan ikke passe,« sagde han og gik ind til sig selv. Da næste tog kom kunne jeg naturligvis ikke sætte indkørselssignal, hvorfor jeg måtte banke stationsmesteren op. Han kom hurtigt ud og fik skåret plomben på sporbesættelsestableuet og fik sat indkørsel. Han sagde ikke et ord til mig, men han måtte selv klare togforsinkelsesmeldingen og plombering af apparatet.

På Midtsjællandsbanen var jeg på afløsning på Skibby og Jystrup stationer, men det var kun nogle få dage, hvor der mærkeligt nok ikke skete de almindelig forekommende tognedbrud som følge af det elendige materiel, der blev anvendt på denne strækning. Referat om denne banestrækning og den alt opgivende måde, den blev drevet på fra DSBs side, findes udførligt omtalt i Jernbane-Bladet for juni og august 1961.

Et enkelt minde om denne strækning har jeg dog. Da pladserne på strækningens stationer var opslået ledige, var der til station Femhøj søgt efter en kvindelig stationsbestyrer (baneformands kone). Jeg var på daværende tid formand for trafik ekspedienternes gruppe og henvendte mig i denne egenskab til overtrafikinspektør Haarlov, 1. distrikt, og spurgte om det ikke ville være mere formålstjenligt med en mandlig stationsbestyrer, da der i stationens opland lå flere store herregårde, der ikke kunne være tjent med kvindelig betjening. »Uh ha, nej, der bliver aldrig noget at køre med på den bane,« sagde Haarlov. »Det var dog en forfærdelig indstilling at have til åbningen af et nyt foretagende,« svarede jeg, men det vil altså sige, at banens dødsdom var afsagt før den blev åbnet.

Årene efter første verdenskrig, helt op til midt i tyverne, gjorde arbejdet på stationerne til noget besværligt noget. DSB kunne f. eks. slet ikke få tilført petroleum, der var forbeholdt til madlavning for de hjem, der ikke havde gas eller komfur. For de yngre af i dag, lyder det vel nok helt uforståeligt, at det omkring 1920 kun var de større bystationer, der havde elektrisk belysning. Det var først omkring år 1912, at det blev almindelig med el-belysning i de større byer, og først på denne tid begyndte man på de store el-værker rundt om i landet, men så kom krigen, der gjorde bl. a. kobber til en mangelvare. Man kom helt frem til midt i tyverne før den rigtig store udbygning af el-nettet kom ud til hver en krog i landet, som vi kender det i dag.

Vigerslev ulykken

Den 1. november 1919, da denne ulykke skete, var jeg på afløsning på Lille Skensved station, hvor jeg havde aftenvagt. Brandslukningstoget fra København skulle krydse tog 96 i Køge kl. ca. 20. Da vi stadig ikke hørte noget fra brandtoget, blev krydsningen forlagt til Lille Skensved, hvor tog 96 i forvejen havde krydsning med tog 91 kl. ca. 20.15. Jeg rykkede flere gange Roskilde for oplysning om brandtoget, og fik til sidst det svar, at der var sket et eller andet med brandtoget, der inden længe ville blive aflyst, men man kunne ikke få nogen besked på hvad, der var sket. Senere meddelte Roskilde, at der var sket et større uheld ved Vigerslev, og at der ikke kom tog fra København foreløbig. Derefter stod al toggang på Sjælland stille, idet alle tog mod København skulle blive på de bystationer, hvortil de var nået, indtil videre.

Tog 97 fra København skulle være i Lille Skensved ved 23-tiden, men kom først ved 3-tiden næste morgen. Med datidens meddelelsesmidler var det umuligt at få oplysninger om katastrofen, før de rejsende med tog 97 ankom. Begivenhederne omkring Vigerslevulykken er beskrevet i Jernbane-Bladets juli-nummer, 1966, side 194.

Årene i Gadstrup

Det var som før anført svært at skaffe boliger ved landstationerne, hvorfor der i de år blev afsat ret store beløb til bygning af lejeboliger rundt om i landet. Ret hurtigt kom Gadstrup i betragtning med opførelse af en dobbeltbolig. Boligen var klar til indflytning i foråret 1922. Desværre var det af den

elendige type med spisekøkken og en lille opholdsstue, mens køkken, vaske- rum, brændselsrum og wc optog plad- sen, hvor den anden stue skulle have været. Vi fik lov at bo husfrit i tre måneder mod at gøre rent efter hånd- værkerne. Til gengæld fik vi et chok, da der uden varsel blev trukket 45 kr. fra om måneden på lønningslisten for husleje.

Vi skrev til Jernbaneforbundet om den høje husleje, og nogen tid efter kom der en dag en stor motordræsine med 5-6 mand fra generaldirektoratet og organisationerne, der skulle rundt og fastsætte huslejer for de forskellige boligtyper. Fra DJF var forretnings- fører Charles Petersen med, og han spurgte mig, hvad jeg havde imod lej- ligheden. Først svarede jeg, at det jo mest var huslejen, det drejede sig om, men dersom de herrer vil sætte sig rundt om bordet i opholdsstuen, så er det umuligt for andre at komme forbi.

»Ork, der er masser af mennesker i København, der bor i mindre lejlighe- der,« sagde Charles Petersen. »Hvad

mener du huslejen bør være?« »Efter hvad der betales for lejligheder her i byen, vil jeg anse 25 kr. om måneden for passende,« svarede jeg. Kommissio- nen vedtog derefter de 25 kr. og var enige om ikke at se på flere huse af denne type. Vi fik så det for meget be- talte tilbage.

Sikkerhedstjenesten

Stationens centralapparat var et Bruchalsk med stangtræk ud til spor- skifterne. Det var installeret i et skur, der lå ca. 100 m fra kontoret, hvilket gav anledning til en masse traveture. Det blev sagt, at når centralapparatet var placeret så langt fra kontoret, var det for at stationsbestyreren måtte ud fra kontoret for at foretage togvejs- eftersyn og for at være på perronen ved togenes ind- eller gennemkørsel.

I midten af tyverne blev der bygget en karnap på stationen og centralappa- ratet blev flyttet ind på kontoret. Sam- tidig blev det forsynet med et sporbe- sættelsesapparat til brug ved togkryds- ninger, hvilket havde været en stor

mangel, faktisk en utilgivelig mangel ved centralapparatet.

Samtidig blev betjening af bommene ved overskæringen ca. 200 m nord for stationen henlagt til stationen. Det var et stort og mærkbart ansvar, der der- med yderligere lagdes på stationsbe- styreren, der tillige med alt det andet arbejde, ene og alene havde ansvaret for alt det sikkerhedsmæssige. At alt dette er gået en så alvorligt på nerver- ne — er det ikke sådan man kalder det? — tør nok antydes, for endnu mere end 30 år efter den tid, kan jeg endnu ofte drømme om disse bomme om natten. Toget fra Roskilde kommer nærmere og nærmere, og det var jo sådan med bommene, at de første hal- ve snes omdrejninger på bomsvinget kun gav klokkringning, hvorefter bommene først derefter begyndte at sænke sig. Uha!

Personalcindskrænkingerne tog mere og mere til, så det blev nærmest et umenneskeligt ansvar, der hvilede på stationsbestyreren, når han f. eks. en søndag aften havde krydsning med to lange søndagstog (det var endnu den gang, hvor der var mange rejsende på søndagsbillet — tur og retur på enkelt billets pris) og alene skulle sørge for bomlukning, signalgivning, sporskift- ning og transport af cykler til og fra pakvogne m. m., man priser sig lykkel- lig, at årene forløb uden uheld.

Desværre mærkes der aldrig nogen anerkendelse fra administrationens side for sådant arbejde, der skal bare spares og spares, og det er lige meget, hvor meget, der lægges på den enkelte. Det er jo sådan, at banernes admini- stration altid er helgarderet med hen- syn til ansvar gennem ordrer og be- stemmelser, og når der er sket et eller andet, da er det bare med at få lagt ansvaret så langt ned som muligt i de lavestlønnedes rækker.

(fortsættes)

Gadstrup st. 1924. Sfst. Toppenberg med datter og «Niels» som sækkevognschauffør

Afdelinger overalt i landet, der udarbej- der tilbud uden forbindende.

D. S. B. benytter DET DANSKE RENGØRINGS SELSKAB $\frac{1}{2}$ over- alt i landet til rengøring og vedligeholdelse af waggoner, stationer, administrative områder m. m.

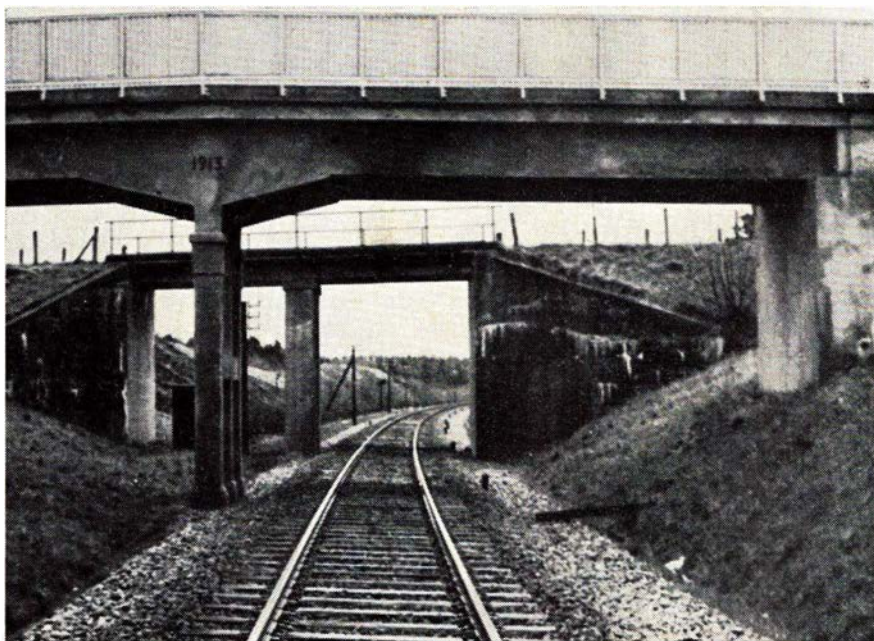

DET DANSKE RENGØRINGS SELSKAB $\frac{1}{2}$
»SVANEGÅRDEN«

Hovedkontor: Kollegievej 6 Charlottenlund

På spor efter nedlagte privatbaner

Hjørring-Hørby banen 1913-1953

Den bageste bro første HH over DSB sporet lidt syd for Hjørring.
Den forreste bro er en markvejsoverføring.

Hjørring by, udgangspunkt for H P, det har vi hørt om. Hørt om, hvad der i 1967 er at genfinde, herunder også om det, der fra fortiden peger ud mod H H. Ikke nogen fjern fortid, ganske vist, 1953 forsvandt banen, men dog fjern nok til at mange spor er slettet, helt og aldeles. Det skal vi møde senere.

Foreløbig står vi i Hjørring, der hvor H L A-sporet ender, og hvor – sideløbende – H H gik. Let at fastslå retningen, ja, det er det, men alle byer breder sig, og dette er også tilfældet her. Nye haver, nye huse, Agtrupvej må benyttes et lille stykke. Den løber dog kun lidt til højre og bringer os derfor ikke ud af kurs, hurtigt er det gamle baneplanum under fode.

Før en lille dæmning mangler ganske vist et gennemløb, men det hindrer slet ikke videre fremtrængen, der sker i langt venstresving med stor radius. Terrænets bakkede karakter – små krappe bakker – gør det let at følge kursen, stigende som den er op mod DSB, der passerer i en højde af 30 m o. h. Broen, ja, den er helt o k, selv om den er tømt for ballast. Skulle det endelig være, så eksisterer ligeledes stadig den bro, der 15 m t. v. bærer en markvej over DSB. Nu er det horizontalt stræk gennem plantage, der

ligger for. En delvis åben stribe er levnet, levnet næsten helt til hovedvej A 14 nås, idet der så her atter er nye haver, nye villaveje, der maser sig frem. Alt er borte, og der må krydses frem ad disse veje til kvarterets østgrænse nås.

Og hvor er så banen? Her gør en kikkert underværker, idet absolut flad mark ikke giver det savnede tegn. Nog-

le få buske og træer samt en lille vold mod s. ø., er det ikke det, vi søger? Kikkerten bekræfter, og rigtigt placeret ligger en stort set ret stribe for, så ret at Ilbro station anes i det fjerne. Jordarbejder ses der kun lidt af, men ved det tidligere Fuglsig trinbræt (ved gården af samme navn) findes både udgravning og sneskærm. Så store jordarbejder, at der var rig anledning til snebesvær her. Det var da også i »togtiden« et ømt punkt.

Mens vi er ved sneen, så fra 28/2 1941 dette:

Værste snestorm i 40 år! – skrev pressen om det, der begyndte den 27/2, hvor toget fra Hørby kl. 18.45 kørte fast vest for Lørslev. Hjælpe-maskine fra Hjørring nåede toget hen mod midnat, men magtede intet. Kørte atter mod Hjørring, men kørte hurtigt fast. De rejsende måtte så gå til fods til Ilbro, og kl. 2-3 morgen den 28. februar udsendtes fra Hjørring endnu 2 loko. De var koblet med bagenden mod hinanden, men kørte trods de samlede hestekræfter også fast (ud for Vester Brønderup). Endelig udsendtes kl. 8 et 5' loko med en større styrke af snekastere. Først ved middagstid nåedes de 2 loko ved V. Brønderup, og først da kom der gang i rydningen.

Ilbro

Til Ilbro station i km 6,7 i svagt fallende terræn, men efter ret linie. Stationen havde læssespor af 91 m's læng-

Overskæringen i Tårs 1926. T.h. advarselsskilt, der normalt var dækket af en plade, der ved kædetræk hejstes op for: Toget kommer.

de. Stationspladsen er pløjet op, pakhusrampen ligger helt frit. Bygningen bebos nu af bilforhandler. Frænde er frænde værst!

Fra Ilbro i venstrekurve mod Lørslev. En ret stor bro er intakt og derudover græsklædt stribe afvekslende med småtterier, hvad jordarbejder angår.

Lørslev

Beliggende i banens km 8,9 havde i sin tid 95 m ladespor. Nu er boligen bolig for privatmand. Det var her, der i oktober 1946 under rangering med tog 1130 fandt en afsporing sted. En bolt til tungen i et sporskifte faldt ud, med det til følge, at lokoets bagerste hjulpar samt 4 vogne afsporede.

Kommet øst ud af Lørslev er der få og små spor. Hovedsagelig er det marker, der ligger for, og dette er et utaknemligt arbejdsgrundlag, når det gælder banegenfindelse. Efter højresving ud i lang ret linie, på hvis midte

Bøjholm trinbræt

ligger. Km 11,6. Isoleret og ensomt, men til gengæld som et monument, der ikke er til at overse. Indtil og efter Bøjholm er der som nævnt ikke mange ledefyr, dog findes n. v. herfor en markvejsskæring samt en mini-bro, begge dele bærer umiskendeligt banepræg og giver retningen, der ellers er vanskelig at finde netop her.

At der ved passage af A 14 ved Fuglsig, øst for Bøjholm og sydøst for Tårs har eksisteret mergelbaneskæringer i niveau (leje ved Guldager), er det helt håbløst at efterforske in natura. Nej, vi må næsten helt til Tårs, hvor en lav, men på den anden side, lang dæmning over enge, højresvingende er den, leder os til vejskæringen, over denne og ind på

Tårs station

Banens km 14,0. 205 m hovedspor og 93 m læssespor i sin tid. Nu posthus og med nye huse på stationspladsen. Straks derefter stor udgravning, der hurtigt går over i dæmning. Igen dæmning og nu i venstresving. Så borte, selv om der efter det gamle kort skulle være endnu et stykke tilbage. Vejarbejder må formentlig være årsagen.

Uanset den manglende dæmning stiger terrænet op mod Tranget, der er banens højest beliggende station. Km 17,8. Halvvejs nået denne station dukker pludselig frem ret højt oppe i bakkerne relativt store jordrester, et helt velbevaret planum mellem bakketop-

pene. Fin udsigt har der i sin tid været herfra. Smårester findes videre, og vi er i

Tranget

Læssesporret havde i sin tid en længde af 92 m. Nu bolig. »Vil De købe stationen?« spørger ejeren, og der er tilsyneladende alvor bag spørgsmålet. Men opgaven er jo ikke at købe op til en veteranbane, blot at genopleve togturen.

2 km fin markvej følger, delvis gennem småudgravninger, og vi sætter os her et øjeblik, for at tage et overblik over banens rullende materiel, som dette nu blev katalogiseret i DSB's halvofficielle bulletin pr. 1/1 1932:

Personvogne: B11-12, midtgang, 2-aksl., aksafst. 7,8 m, 52 pl. — C 41-42, midtgang, 2-aksl. aksafst. 7,22 m, 56 pl.

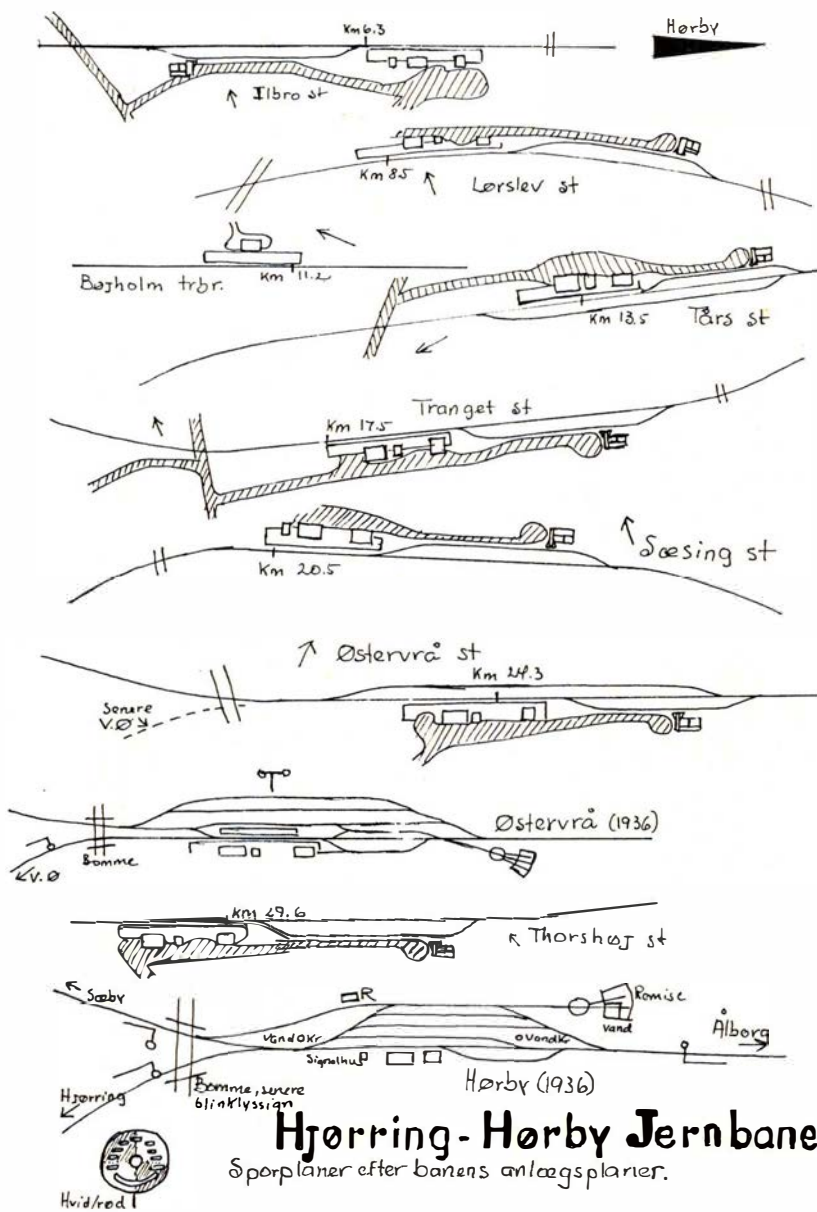
Post- og rsgv.: E 86, 2-aksl, aksafst. 6,0 m.

Godsvogne: 1 brunmalet luk. litra G, gods- og bænkev., 32 pl. — 2 brunmalede luk. litra H, gods- og bænkev., 37 og 42 pl. — 1 hvidmalet luk. litra I, bæreevne 12.500 kg. — 7 brunmalede luk. litra Q, bæreevne 12.500 kg — 9 åbne litra PF, bæreevne 12.500 kg. — 10 åbne litra T ballastvogne.

Atter i gang, stakåndet af de store jordarbejder, der er levnet spor af, og selv om terrænet falder godt ned mod Sæsing. Der er først stor udgravning, så stor dæmning, der pludselig er brat afskåret, men med et gennemløb helt intakt i bevarede del. Højresving og så

Sæsing station

Km 20,8, i sin tid 143 m læssespor.

Hjørring-Hørby Jernbane.
Spørplaner efter banens anlægsplanier.

Århus

Vi får vasket hos...

STJERNE VASK

v. E. Worup

Skovgårdsgade 14 - Århus - Tlf. 12 06 14
Ren og skånsom vask...

WIENER SALONEN

Falstersgade 59 - Århus - Tlf. 12 78 17
Alt indenfor moderne hårpleje
1. kl.s fagmæssig betjening...

SB Vask

Hjortensgade 1 - Århus - Tlf. 12 12 85
Våd vask - Tør vask - Rullevask
Skjorter og kitler er vort speciale

ELSE SCHLEICHER

exam. fodplejer

Ingerslev Plads 5, 2. sal - Århus
Træffetid mandag til fredag kl. 10-16
samt efter aftale - Tlf. 13 29 04

Vi handler i

FRUGTFORRETNINGEN

v/ M. Christensen

Horsensgade - Århus - Tlf. 12 04 27
Alt i årstidens frugt og grønt samt
blomster - buketter og dekorationer

Vor bager er

SVEND E. HANSEN

Alborggade 1 - Århus - Tlf. 12 79 04
Altid friskt og lækkert brød

PLISSÉ

v/ K. Winther Jensen

Østergade 3 b - Århus - Tlf. 12 53 24
hulsøm - knapper - spænder
plastik - bæltter - knaphuller

Skånsom og ren vask, så...

NY-VASK

Frederiksgade 1 - Århus - Tlf. 12 15 04
Våd vask - Tør vask - Rullevask

MEJERIUDSALGET

v/ Kjeld Agersbøl

Abildgade 2 - Århus N - Tlf. 16 85 09
Kun 1. kl. mejeriprodukter
Lækkert brød og kager
Øl og sodavand

Konfektoreforretningen »Rille«

Bruunsgade 50 - Århus - Tlf. 12 47 51
Chokolade - konfekturer - is
Spec. gaveæsker med lækre,
hjemmelavede chokolader

Servicestation

v. Karl O. Andersen

Østbanen - Århus - Tlf. 12 87 86
Benzin - olie - smøring
Autotilbehør - 1. kl. service

Moderne hårpleje - så...

SALON »KIKS«

v/ fru Skovgaard Andersen
Klostergade 21 - Århus - Tlf. 13 44 62
Alt i sidste nye frisurer

Købmand

I. C. CHRISTENSEN

Jens Baggesensvej 2 - Århus
Tlf. 16 67 86
1. kl. kolonial, konserver, vine,
spirituosa, tobak. Ekstra fin kaffe

HESSELLUND

Radio- og TV-service

Ndr. Ringvej 115 - Århus N
Tlf. 16 61 20 og 12 25 45
1. kl. fagmæssige reparationer
udføres med garanti

Tobaksforretningen

v. J. R. Madsen

Vesterbro Torv - Århus - Tlf. 12 42 56
Stort udvalg i cigarer og tobakker
Rygeartikler samt vine og spirituosa

STENVAD *kager*

— det store navn i SMÅkager

Lystrup

Gulf Service

v/ Birger Poulsen

Århusvej 26 - Lystrup - Tlf. 22 13 46
Benzin - Olieskift - Vask - Smøring
Alt i autoudstyr - Quick-service

Ebeltoft

Vi handler i

Osteforretningen

Adelgade 45 - Ebeltoft - Tlf. 34 10 50
Altid vellagrede oste - samt tilbehør
til osteinretningen
1. kl. mejeriprodukter

CALTEX SERVICE

v. AKSEL HANSEN

Strandvejen 25, Ebeltoft. Tlf. 4 17 67
Benzin - olie - vask - smøring
Stort udvalg i autotilbehør ...

Grenå

MEJERIUDSALGET

Storegade 29 - Grenå - Tlf. 2 04 83
Mælk - Smør - Ost - Brød
B. Hansen (ny indehaver)

GRENÅ KØKKENMAGASIN

Lillegade 46 - Tlf. 2 20 20
Køleskabe - Dybfrysere
Vaskemaskiner - Røremaskiner m. m.
Vort speciale er Modul køkkener
se det i vor udstilling

BRØDUDSALGET

ved M. Borg Hansen

Århusvej 35 - Grenå - Tlf. 2 09 87
1. kl.s mejeriprodukter
Lækkert brød og kager
BESTILLING MODTAGES GERNE

Grenaa Gulvbelægning

v/ Vagn Jensen

Havnevej 84 - Grenaa - Tlf. 32 14 68
Alt i moderne gulvbelægning
Vinyl - Nylonfilt - Linoleum m. m.
Tilbud gives uden forbindende

Nu bolig. Derefter stor udgravning, flere jordarbejder, dæmning over bæk-gennemløb, udgravning, venstresvingende over en ret stor strækning, og efter at have toppet med ca. 45 m ved Dalvang, faldende ned mod

Østervrå

Km 24,8. I sin tid bestykket med 173 m hovedspor og 93 m læssespor. Østervrå, hvor den nye Brønderslev-Frederikshavn vej har slettet banesporede, slettet dem så godt, at det østover er uvist, om vejen dækker banen, eller om dæmnings fyld er flyttet til vejen. Vest ind mod Østervrå er der i øvrigt en del mindre jordarbejder levnet, stedvis en grusstriben og alt i alt tilstrækkeligt til at holde kurs. Selve Østervrå station hænger sammen med et omfattende byggeri, skole mv., mens remisen – let genkendelig – benyttes som garage.

Og så var det altså asfalt mod øst, jævnt stigende indtil kort før bakketop, hvor en åbning mod højre tydeligt viser, at det var her det foregik. Udgravning straks og derefter vekslende jordarbejder til og forbi gården Lindholm, men hvor lå trinbrættet?

Fladt markstræk følger, en ret stor og ret lang dæmning, der ender brat. Atter mark, lille kort dæmning, udgravning, atter kort, men til gengæld voksen dæmning. Dernæst igen udgravning, og vi er i

Thorshøj

i km 29,6. Læssesporlængden var her 92 meter. Villaer breder sig på stationspladsen. Stationen, ja, det er en hyggelig bolig, en ny vinterhave er indviet. Videre mod Hørby, først med en sneskærm som ledestjerne, men hurtigt fulgt af smårester, grusstriben m.v., i hvert fald nok til at stedfæste. Tamstrup trinbræt er helt borte og mergelbaneskæringen, der i sin tid eksisterede vest herfor er gået samme vej (det var Dybvad mergelleje, der havde sine spor ude).

Og så gentagelse – dæmninger og småudgravninger i smukt afpasset ryt-

Remissen i Østervrå. Stationen skimtes i baggrunden.

me. Et sted er der fyrretilplantet og vanskeligt passabel. Vi svinger os op til at præstere en stor dæmning fulgt af udgravning nord for hus, og det sidste stykke byder så kun på få realiteter, men stadig tilstrækkeligt til at kunne mestre opgaven uden besvær.

Hørby station

Så var det slut med banens kilometer, 35,0 nåede vi her op på. Inde i byudkanten lukker huse og gadeanlæg for det, der burde have været at se. Og stationsbygningen, den er jo intakt al den stund, at den frekventeres af tog. Endnu.

Remisen – beboelse, vandmåleren sidder der endnu, og så går der tog, befordringsmuligheden er intakt. Blot i toget under retræten dette, at der i banebetænkningen, 1906, var plan om en bane Hjørring-Dybvad (subsidiært Hørby). Skønnedes at ville koste 1.295.000 kr. og ville få driftslængde 37 km. Normalsporet og med et allerede da – læg mærke dertil – skønnet årligt driftsresultat på ÷ 7.000 kr.

Hvis ikke De er træt af facts, så også

disse enkle oplysninger fra trafikkommissionens 1936-betænkning:

I sin tid anlagt med 22,45 kg skinner og for et beløb af 1.616.800 kr., hvoraf staten bekostede halvdelen. Indtil 1/4 1939 drevet i fællesskab med Hjørring privatbaner, men fra dette tidspunkt sammensluttedes banerne i et aktieselskab.

10 betjente stationer inkl. endestationer + 1 ubetjent holdeplads. I Hørby remise med 2 pladser.

Vel mødt i Østervrå med start på V Ø for øje.

Aalborg

SHELL Service-station

Mylius Erichsensvej 78, Ålborg

Telefon 16 10 75

Benzin - olie - vask - smøring

hjulafballancering - tændrør

Quick service

Fredericia By's og Omegns
Spare- og Lånekasse

møbler tæpper

Vejlevej - Horsens - Tlf. 62 33 88 - overfor Torsted Skole

Det store udvalg i kvalitetsmøbler

og tæpper til rimelige priser...

NB. Rabat til Statens folk.

Aalborg

A/S NORVIN & LARSEN

Ingeniør- og
Entreprenørforetning
Udfører arbejder for DSB
Jernbanegade 21 - Aalborg
Telefon 12 85 99

Brændselolie - Smøreolie
Oliefyer - Oliekanter

ARNE PAULSEN

Østerå 17 - Tlf. 12 91 11 Ålborg

Købmand Henning Christensen

Hj. af Sjællandsgade-Langelandsgade
Ålborg - Tlf. 12 56 39

Alt i kolonial - konserves - vine -
spirituosa samt tobaksvarer
Prøv vor fine kaffe

FARVEMESSEN

Østerbro 12 - Ålborg - Tlf. 129050
Stort udvalg i tapeter, farver, lakker,
pensler samt gulvbelægning
Tæpper, persienner, rullegardiner
NB. Specialrabat for etatens folk

ESSO Servicecenter

v/ Ole Overgaard
Sønderbro 24 - Ålborg - Tlf. 13 40 23
Benzin - Olie - Autodiesel
Smøring - Vask - Batteriservice m. m.

B. P. SERVICE

v/ Aa. Kristensen
Jyllandsgade 10 - Ålborg - Tlf. 13 48 56
Benzin - Olie - Vask - Smøring
1. kl. service udføres

Vejgård Begravelsesforretning

lb Larsen
Hadsundvej 27 (v/ Vejbjerg Torv)
Ålborg - Tlf. 12 80 13

JENS RASMUSSEN'S EFTF.

v. B. Limkjær
Nørregade 6 - Ålborg
Tlf. (08) 13 05 15
1. kl. kød, flæsk og pålæg ...
vort speciale er oksekød
Detail og engros

Vi kører til

Autoværkstedet

v/ Vagn Kjærsgaard (R. Vest's Eftf.)
Kjellerupsgade 4 - Ålborg - Tlf. 12 52 54
1. kl. autorep. udføres på alle mærker
Garanti for
fagmæssig og reel behandling

Damerne går til

SALON FEMINA

v. Jytte Sørensen
Borgergade 28 - Ålborg - Tlf. 13 63 64
1. kl. moderne hårpleje ...
sidste nye frisurer

Parfumerie DOREE

Boulevarden 6 - Ålborg - Tlf. 12 55 03
Stort udvalg i alle førende mærker
Moderne klinik for fod- og skønheds-
pleje samt manicure...

Ninette Salonen

vej Bente Burmann
Samsøgade 3 - Ålborg - Tlf. 12 49 15
1. kl. moderne hårpleje
Sidste nye frisurer

FJORD-KIOSKEN

v/ Hugo Jensen
Kastetvej 116 - Ålborg - Tlf. 13 46 66
aviser - ugeblade - papirartikler
telegrammer - stort udvalg i
vine - spirituosa - tobaksvarer

Vi handler i

MØNSTERBAGERIET

v/ P. Hoffmann
Himmerlandsgade 17 - Ålborg
Tlf. 13 48 16
1. kl. lækker brød og kager
Specialitet: Fødselsdagskringle

Kolonialforretningen

v. Meldgård Jepsen
Hassersvej 268 - Ålborg - tlf. 12 67 13
Alt i kolonial - konserves - vine
spirituosa samt tobakker ...
Spec.: **Stort udvalg i dybfrost**

Budolfi Kiosken

Vingårdsgade 30 - Ålborg - Tlf. 12 51 01
Uge- og månedsblade - Telegrammer
Stort udvalg i lommeromaner...

NORSK FISKEFARS

H. Hoff Kjeldsen
Reberbanegade 20 - Ålborg
Tlf. 13 47 16

Nørresundby

PRÆCIS

URE - OPTIK

G. LORENZEN - ØSTERBROGD. 152
NØRRESUNDBY - TELF.: 17 33 53

Samvittighedsfuld og fagmæssig
betjening - Stort udvalg i de førende
mærker indenfor ure og optik

Pedro Knudsens Eftf.

v/ Peter Poulsen
Hjørringvej 45. Nr. Sundby. Tlf. 12 88 16
1. kl. kolonial, konserves, vine,
spirituosa samt tobaksvarer.
NB. Prøv vor fine kaffe.

Vi handler hos

Købmand Finn Kristensen

Teisensvej 3 - Nørresundby
Tlf. 13 00 08
Alt i kolonial - konserves - dybfrost
samt årstidens frugt og grønt
Stort udvalg i vine og spirituosa

SHELL SERVICE

v/ automekaniker Gunnar Hansen
Thistedvej 119, Nr. Sundby, tlf. 13 77 07
Benzin - Olieskift - Vask - Smøring
Stort udvalg i autotilbehør
Autoreparationer udføres.

Drivatbanenyt

R H J Gerlev d. 2. aug. I den tro, at blinklysene ved overskæringen i Gerlev var signal for en fodgængerovergang, kørte en norsk kvindelig bilist ved 18-tiden ind på overskæringen og blev påkørt af skinnebussen. Der var tre damer i bilen, hvoraf de to blev kørt på sygehuset med lettere kvæstelser. Skinnebussen kunne fortsætte med 30 minutters forsinkelse.

T F J. Nors d. 3. aug. En 19-årig mand kørte ved 19-tiden ind på overskæringen i Nors by selv om klokker og blinklys var i gang, og blev påkørt af toget fra Thisted. Bilen blev slynget væk fra sporet og ramte en parkeret bil. Føreren af bilen slap med en bule i hovedet, men begge biler blev svært beskadiget.

H F H J. Frederiksværk d. 7. august. I overskæringen ved Hanehoved blev en bil i eftermiddag påkørt af toget fra Hundested og slynget 20 m ind på en mark. Føreren af den pådrog sig hjernerystelse og indvendeg kvæstelser. Føreren af bilen kørte uden om en anden bil, der var standset op for at lade toget passere!

H-N H J. Odder d. 13. aug. En 79-årig døv mand gik i eftermiddag ind på overskæringen ved Mejerivej og blev påkørt af toget, der lige var kørt fra Odder station. Motorføreren så manden og gav fløjtesignal, men det var ikke muligt at standse før påkørslen skete. Manden kom under hjulene, der kørte over begge ben, og han døde noget efter ankomsten til sygehuset.

Odsherreds Jernbane

Banens underskud er i år 753.000 kr. Banen har haft en stærk stigning i antallet af rejsende, der har været på højde med tallene fra midt i fyrrerne. De rejsende er glade for den gennemgående forbindelse Nykøbing Sj.-København, der fører de rejsende til København på 2 timer, men det er en »rystende oplevelse« når man må opholde sig i det materiel, som DSB stiller til rådighed i deres gennemgående vogne, der slet ikke svarer til den standard som banen bruger.

Kjellerupbanen

For få år siden meddelte trafikministeriet, at man ikke ville nedlægge privatbaner, når kommunerne påtog sig deres part af banernes udgifter. Derefter fulgte så bestemmelsen om at statens tilskud blev nedsat med 5 procent hvert år, og nu har banen modtaget meddelelse om, at der ikke ydes tilskud til banen efter marts 1968. Dette er så ensbetydende med, at den standser fra dette tidspunkt.

Model-Jernbane

Danmarks loko nr. 1

I dag, hvor sidste skud på stammen af det træ, der hedder danske loko, hedder Mx, er det interessant at foretage et tilbageblik på 120 år og skue den maskine, der dengang vakte sensation, Danmarks loko nr. 1, gamle Odin.

Odense

I. P. HANSENS EFTF.

v. Simon Nielsen
Vindegade 120 - Odense - Tlf. 12 21 05
Beklædningsbrædder til væg og loft
Kehlede lister på lager

RUTEBILSTATIONEN'S chokolade- og tobakskiosk HOVEDBANEN'S chokoladekiosk

Odense - v/ Børge Jensen

Nyborg

MARINUS HOLST'S EFTF.

v/ Kay From
Nørrevoldg. 78 - Nyborg - Tlf. 31 04 40
1. kl. kolonial, konserver, vine,
spirituosa samt tobaksvarer
Ekstrafin kaffe.

EINAR NIELSENS EFTF.

Leif Jensen
FISKEHUSET NR. 1
Fiskerihavnen - Nyborg - Tlf. 31 08 53
Fisk en gros, en detail

Nykøbing Falster

Danmarks mest solgte
J. Lütken Frigast & Co.s
Brændselsforretning A/S
Jernbanegade 40 - Nykøbing F.
Tlf. (03) 85 34 88

TRAKO-ALPINA

slår græs og hække
bedste supplement
for TRAKO
- uundværlig
til vanskelige
tilgængelige steder

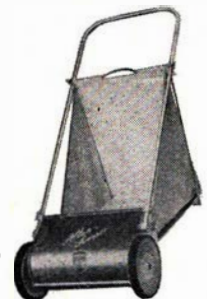
TRAKO
græsslåmaskinen
endnu bedre

ALLEN-TRAKO

Plænefejmaskine
3 størrelser
noget nyt
noget godt

Telefon
Bredstrup 160
(059-40599)

Nørresundby

Esso Servicecenter

v/ John Thomsen
Østerg. 41 - Nr. Sundby - Tlf. 13 10 25
Benzin - Olieskift - Vask - Smøring
Dækservice - Hjulafbalancering
Stort udvalg i autoudstyr

Vi handler i

Central Kiosken

ved Sonja Harder
Vestergade 41 - Nørresundby
Tlf. 12 99 76
Aviser - Uge- og månedsblade
Stort udvalg i billigbøger

Brønderslev

Specialforretningen

KUSK GARDINER

Nygade 6 - Brønderslev - Tlf. 2 15 50
Det store udvalg i moderne gardiner
samt hvidevarer
Vi tager mål, syer og monterer for Dem

BONBONNIEREN

ved E. Pedersen
Jernbanegade 1 - Brønderslev
Tlf. 2 11 30
Stort udvalg i chokolade - konfektur
Soft-is samt gaveæsker
Bestilling på dessertis modtages

Hjørring

CALTEX SERVICE

v/ Poul Erik Jensen
Østergade 25 - Hjørring - Tlf. 2577
1. kl. service udføres
Stort udvalg i autoudstyr

Skagensvej Esso Service & Autoværksted

v/ S. Dalsgård & Søn
Skagensvej 100 - Hjørring - Tlf. 3281
benzin - olieskift - vask - smøring
1. kl. autoreparationer udføres med
fagmæssig garanti

Vi handler hos

Byens Billigste Frugt

v/ K. K. Svendsen (indg. v/ Aa. Holt)
Br. Seidelinsgade 12 - Hjørring - tlf. 24 91
Alt i årstidens frugt, grønt og konserver
Stort udvalg i blomster og buketter

Hjørring

ISAGER BLOMSTER

Strømgade 4 - Hjørring - Tlf. 465
Blomster - Dekorationer - Kranse

Bageriet SOLBAKKEN

v. Kristian Larsen
H. C. Høyrupsvej 8 - Hjørring - Tlf. 666
1. kl.s lækkert wienerbrød og kager
Spec.: FØDSELS DAGSKRINGLE

Frederikshavn

NY VASK

v/ E. og K. Møller
Søndergade 160 - Frederikshavn
Tør, våd samt rullevask
Vi henter og bringer - Tlf. 2 29 60

Expresso Cafeteria

ved Hulda og Henning
Havnegade 9 - Frederikshavn
Tlf. 2 03 20
Dagens middag kr. 4,25
Lækkert smørrebrød - Frisk lavet kaffe

Vær sikker . . . ind til

Esso Service Station

v/ Olav Rohde
Vangen pr. Frederikshavn
Tlf. 8 01 11-530
Benzin - olieskift - vask - smøring -
quick service - Døgnvagt

Specialforretningen

Børnenes Magasin

Knudensvej 55 - Frederikshavn
Tlf. 2 20 59
Det store udvalg i børnetøj -
til de rigtige priser
Dåbskjoler udlejes

Vestbyens Slagteriudsalg

v/ Frank Rom Jensen
Raaholtvej 58 - Frederikshavn
Tlf. 2 15 65
1. kl. kød, flæsk samt hjemmelavet pålæg
Stort udvalg i dybfrost
Smørrebrød ud af huset
til festlige lejligheder

Frederikshavn

Stenbakkens Kiosk

ved Egon Sørensen
Stenbakkevej 30-32 - Frederikshavn
Aviser - Uge- og månedsblade
Tlf. 2 22 83
Papirvarer - Legetøj og gaveartikler

PERs Damesalon

Frisuren De ka' li'
- drej 2 41 10
PER LIND NIELSEN
Søndergade 37 - Frederikshavn

MEJERIUDSALGET

v/ Aksel Christiansen
Søndergade 67 - Frederikshavn
Mælk - Smør - Ost - Konserver
Lækkert brød og kager - Tlf. 42 07 43

SALON »HANNE«

v/ Hanne Holm Christensen
Stenbakkevej 34 - Frederikshavn
Alt indenfor moderne hårpleje samt
sidste nye frisurer - Tlf. 42 38 40

H. C.s KIOSK

v. Egon Christensen
Asylgade 27 - Frederikshavn
Telefon 2 16 59
Aviser - dag- og ugeblade

Skagen

DELIKATESSEN

Sct. Laurentiivej 56 - Skagen
tlf. 4 13 29
Sørrebrød samt varm mad til festlige
lejligheder ud af huset . . .
Hver dag varme middagsretter samt
hjemmelavet pålæg og salater

WESTEND HERREMAGASIN

Tlf. 4 29 25 - Skagen
Alt til den moderne mand

Ind til

ORA SERVICE

Skagavej - Skagen - Tlf. 4 30 15
Quick-service udføres
Alt i autotilbehør

Det dengang nystiftede Sjællandske Jernbaneselskab stod i 1844 foran anskaffelse af loko til banen København-Roskilde. Selskabet kom efter svære overvejelser og dybtgående studier i såvel Tyskland som i England til den overbevisning, at engelske maskiner vist nok var bedre end tyske.

Og hvem kunne man så bedre forhandle med end den navnkundige Robert Stephenson, hvis lokofabrik var kendt for sine kvalitetsprodukter. Stephenson kunne imidlertid på grund af overvældende arbejdsomængde ikke påtage sig flere opgaver, hvorfor selskabet indhentede tilbud fra en anden kendt engelsk fabrik, Sharp Brothers & Co. i Manchester.

Fabrikken tilbød at levere 4 loko a 1420 eng. pund, og 4 tendere a 370 eng. pund, frit leveret i havnen i Hull maj 1846. Leveringstid 13 måneder.

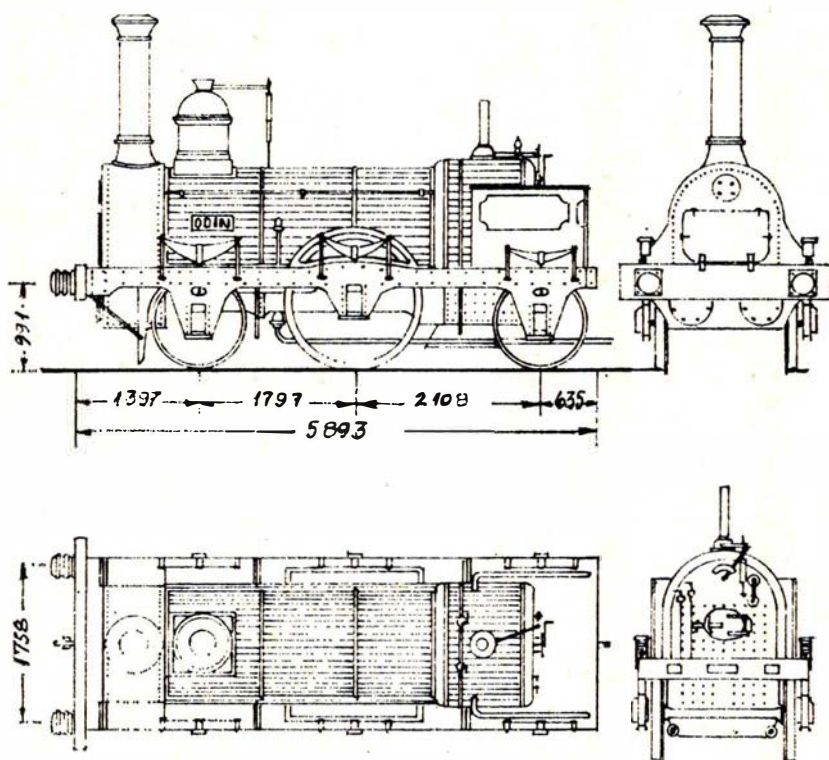
Herpå oprettedes en kontrakt, efter hvilken fabrikken skulle levere 4 maskiner med tilhørende tendere, bygget

efter en nærmere aftalt hovedtegnning. Iøvrigt indeholdt kontrakten ingen særlige enkeltheder, hvorfor fabrikken var ret frit stillet med hensyn til detaljernes udformning.

Det Sjællandske Jernbaneselskab mente selv, at 4 loko var tilstrækkeligt til at bestride den forventede trafik, der efter planen blot skulle omfatte tre togpar daglig mellem København og Roskilde.

Men myndighederne mente noget ganske andet. Man forlangte nemlig, at baneselskabet skulle anskaffe 5 maskiner. I modsat fald ville man ikke give tilladelse til banens åbning.

Dette anså selskabet for aldeles urimeligt, da man efter den opstillede køreplan kun undtagelsesvis behøvede mere end én maskine i brug ad gangen. Da myndighedernes krav, der var formuleret skriftligt, ikke indeholdt ét ord om nogen tender, indkøbte man af sparsommelighed grunde kun maskinen alene.

Dansk loko nr. 1 »ODIN«

København

Preben Jørgensen & Søn
Skrædermestre
Jernbanegade 6 - København V.
Tlf. 12 47 07
Uniformer

Fa. Karl A. Hansen
Ingeniør - Murermestre
Entreprenører - Aut. Kloakmestre
Bjergstedvej 10, Kbhn. Brh. - 60 11 55

Hillerød

P. M. Petersen
Farve- & Tapethandel
Frederiksgade 8 - Hillerød
Tlf. *26 14 70
Lev. til privatbanerne

Maribo

Lolland-Falsters Papirforsyning
Jernbanegade 7 - Maribo
Telefon 567 og 711

— også Deres flamme

BRABRAND

Løgstør - Vejen - Odense - Næstved

Det danske Trælastkompagni

Aktieselskab
A A R H U S

I. C. Halvorsen & Sønner

Betonvarefabrik
Augustenborggade 11 . Århus C.
Tlf. (06) 145999 - 177319
Alt i betonvarer til afdækning af tlf. og el-kabler.

Kolding

Skal De spise —
godt og hurtigt ... så

BANEGÅRDSRESTAURATIONEN

KOLDING (v. Jørn Klug)

Tlf. (055) 2 32 32

Et 1. kl.s madsted - Ekstragod kaffe

Ind til

SHELL SERVICE

v/ Ole Larsen

Haderslevvej 4 - Kolding - Tlf. 2 40 26

Benzin - Olieskift - Vask - Smøring

samt stort udvalg i autotilbehør

Quick service udføres

B. P. HJØRNET

v/ Hans Richard Jensen

Fredericiagade 42 - Kolding

Tlf. 2 62 45

Benzin - Olie - Vask - Smøring

samt quick-service udføres

Stort udvalg i autotilbehør

Fredericia

STRØG-CONDITORIET

Danmarksgade 16 - Fredericia

Tlf. 2 02 03

1. kl.s lækkert brød og kager ...

Besøg restaurationen på 1. sal

Små varme retter og smørrebrød

VEEDOL Selv-Service

Egeskovvej 145 - Fredericia

Telefon 2 45 50

Overdækkede selv-vaskepladser

Olieskift klarer De selv på 5 minutter

Alt i autotilbehør - Åben 7-21

»ADAM«

v/ P. J. Møller

Gothersgade 55. Fredericia. Tlf. 2 02 67

Cigarer - Tobakker - Rygeartikler

samt ugeblade og aviser

Spec: Afdeling for frimærker og tilbehør

Fredericia

LUCULLUS SMØRREBRØD

Vesterbrogade 24 - Fredericia

Lækkert smørrebrød

Selskabssmørrebrød - Anretninger

Bringer overalt - Tlf. 2 25 64

Voldens Møbellager

v/ Sv. Aa. Nielsen

Prinsensgade 2 - Fredericia - Tlf. 2 10 89

Kvalitetsmøbler til rimelige priser

Stort udvalg i gulvtæpper

Vi sælger gerne på konto

1. kl. ompolstring udføres

Kitteludlejning

Gulvtæpper renses

Ring til 2 06 10

NYGAARDS VASKERI

v/ T. Christensen

Dalegade 64 - Fredericia

CALTEX Service Station

v. Jørgen Dorscheus

Egeskovvej 105 - Fredericia

Tlf. 2 39 27

Benzin - olie - vask - smøring

Alt i autotilbehør

Svend's Kjoler

Smalagervej 25, Fredericia - Tlf. 2 46 05

Alt i kjoler og dragter

Spec.: Stort udvalg i fruekjoler

KAGEBODEN

v. B. From

Prangervej 72 - Fredericia - Tlf. 2 01 34

Altid lækkert og velsmagende brød

og kager...

Soft Ice

Vesterbrogade 31 - Fredericia

Telefon 2 26 63

Pølser - Hot-dogs - Bøf-sandwich

Sodavand m. m. - Kaffe med brød

Bestillinger på Slot's is modtages

FREDERICIA DAGBLAD

— eneste dagblad,

der trykkes i Fredericia

Tlf. (059) 2 26 00

Det store udvalg i legetøj og hobby
finder De i

BAZAREN

Vesterbrogade 21 - Fredericia

Tlf. 2 45 67

Glas - porcelæn modtages

til kunstklunkning — ALT KAN LAVES

Tobaksforretningen

ved fru K. Wolff

Nørrebrogade 30 - Fredericia

Tlf. 2 23 36

Stort udvalg i cigarer - Tobakker - Vine

Spirituosa samt rygeartikler

»BIKSEN«

v/ A. Bjerre

Sjællandsgade 64 - Fredericia

Tlf. 2 12 31

Stort udvalg i chokolade - konfektur -

gaveæsker - is - øl og sodavand

Wascator Vask

Norgesgade 11 - Fredericia - Tlf. 2 34 54

våd - rulle samt tør vask

Vi henter og bringer

Vejle

Mejeriudsalget

v/ Alice og Niels Nielsen

Orla Lehmannsgade 6 - Vejle - Tlf. 510

Alt i 1. classes mejeriprodukter

Lækkert brød og kager

Dameskræderi Asta Jensen

Nørregade 27 - Vejle - Tlf. 779

Det moderne snit - og den gode pasform

Stort udvalg i stofprøver

i alle kvaliteter

MODESALON MERCI

v/ E. Ahrensbach

Nørretorv 2 - Vejle - Tlf. 4903

Altid først - med de sidste nyheder.

Vejle Karrosseri og Opretning

v/ Hans J. Sørensen

Vedelsgade 75 - Tlf. 2488

Den første maskine, »Odin«, kom til Københavns havn i august 1946. De tre næste maskiner, »København«, »Sjælland« og »Danmark« kom til landet i december 1846.

Den femte maskine, »Korsør«, der var bestilt sidst, ankom 3. juli 1847.

Af byggenumrene, der var anført på maskinernes fabriksplader med hhv. 363, 376, 377, 380 og 473, ser vi, at fabrikken allerede på daværende tidspunkt havde en anseelig produktion bag sig.

Inden maskinerne blev afgivet til drift, måtte de synes af banens maskinmester, A. O. F. Busse. (Ingeniør fra Polyteknisk Lærestanstalt i Hannover).

Busse afgav erklæring om, at maskinerne var i besiddelse af alle forventede gode egenskaber, selv om de på mange punkter adskilte sig væsentligt fra kontrakten og hovedtegningen.

Man havde bestilt maskiner med bagaksel foran fyrkassen og med udvendige cylindre. Men man fik leveret maskiner med bagakslen bag fyrkassen og med indvendige cylindre. Selvfølgelig var maskinerne heller ikke ens.

Fyrkasse og støttebolte var af kobber, kedelrørene bestod af sammenrullede og sammenloddede messingplader. Kedlen beklædt med grønmaledede trælist, sammenholdt med blanke messingbånd.

Vangerne på såvel loko som tender var af træ, beklædt med jernplade på begge sider (brunmalede).

Ingen bremsere på loko, men bremsere på tenderhjulene i den ene side.

Øvrige data:

Totallængde	ca. 11.700 mm
Drivhjulsdiam.	1.524 mm
Cylinderdiameter	381 mm
Slaglængde	508 mm
Risteflade	0,99 m ²

Kedeltryk	5 atm
Adhæsiionsvægt	12,6 t
lok, tjenestevægt	20 t
Tender, tjenestevægt	15,5 t
Kul	2 t
Vand	4,5 t

Spinkle som maskinerne var, fik de ikke nogen lang levetid sammenlignet med maskiner, der er bygget efter 1870.

Nr. 1, Odin blev udrangeret	1862
Nr. 2, Kjøbenhavn blev udrang....	1861
Nr. 3, Sjælland blev udrangeret	1862
Nr. 4, Danmark blev udrangeret	1862
Nr. 5, Korsør blev udrangeret ...	1864

J. B. Dyrkilde

Fabrikken »Heljan«

I rubriken modeljernbane i vort januar nr. 1967 omtales fabrikken »Heljan«s byggesæt til modelbaneanlæg, der blev angivet som stammende fra Dansk Modelflyve Industri i Odense, men denne virksomhed er kun salgsorganisation for »Heljan«.

Fabrikken »Heljan« har sin egen interessante historie. Fabrikens skaber var indtil for nogle år siden civiloverpolitibetjent på politigården i København. En gang i 1959 plagede hans søn ham for at få et modelbaneanlæg. Der var ikke råd til en sådan anskaffelse. I stedet satte hele familien N. C. Nannestad sig til at fremstille de nødvendige dele til et sådant anlæg. Nannestads tidligere uddannelse som værktøjsmager kom her til nytte igen, og de blev grundlaget for fremstilling på fabrikmæssigt grundlag.

De hidtil private frembringelser af grønne plastictræer og mere, vakte så stor efterspørgsel, at politigerningen måtte opgives, og familien flyttede til Næsby ved Odense.

Fabrikens navn »Heljan« er dannet af børnenes navne Helle og Jan. Efter en for nylig afsluttet større udvidelse

af fabrikken beskæftiges nu 10 mennesker på virksomheden. Der har længe været eksport i gang til det meste af Vesteuropa, og man er nu også ved at komme ind på det amerikanske marked.

Fra klubberne

Dansk Jernbane-Klubs driftsberetning

DJK har nylig i et fornemt udstyret hæfte udsendt sin publikation nr. 19: Beretning om driften på Museumsbanen i årene 1965 og 66. Hæftet er på 48 sider, og allerede på omslagets forside præsenteres man for et nydeligt foto fra klubbens maskindepot i Maribo, hvor banens 5 loko og 2 motorvogne holder til parade.

På et par af hæftets næste sider overraskes man af, at klubbens historie og virksomhed er affattet på både tysk og engelsk. Virkelig fornemt. Det oplyses videre bl. a. at foreningens materiel allerede består af 66 køretøjer, der alle omtales med deres oprindelse og tilhørsforhold, og de fleste med gode afbildninger.

Hæftet slutter med udførlig driftsberetning fra Museumsbanens drift i det 4. og 5. driftsår. Regnskabet viser, at banen i 1965 havde et driftoverskud på 1623 kr. og for 1966 et overskud på 15.584 kr.!

Af driftsuregel-mæssigheder anføres bl. a.: Trende gange haver Locomotiv Nr. 3 paa Grund af defect Gnistfanger antændt Høe og Halm paa Baneskraaningerne o.s.v., berettes der om sælsomme hændelser på Museumsbanen.

Bogen koster 10 kr. plus 50 øre til porto, der bedes indbetalt til postgirokonto 6 73 94, P. Thomassen, Strandvej 201, Hellerup. Da klubbens publikationer udgives filantropisk, og da der kun benyttes ulønnet arbejdskraft, kan disse kun erhverves gennem ovenanførte postgirokonto. Videreforhandling finder ikke sted.

Alex Christensen

statsaut. el-installatør

Altning i el-ting

Torvet 9 - Hillerød - Telefon *4041

... og pengene sætter vi i

ESBJERG AFDELING

Tlf. (051) 2 68 11

Vejle

MEJERIUDSALGET

v/ G. Christensen
Tønnesgade 3 - Vejle - Tlf. 1321
1. kl. mejeriprodukter samt
lækkert brød og kager
Bestilling på dessert-is modtages

»Mestersalonen«

v/ Thøgersen
Havnegade 4 - Vejle - Tlf. 702
1. kl. moderne hårpleje

Vejle Soft Ice

v. L. Lund
Gormsgade 2 - Telefon 6424
Stort udvalg i chokolade og konfekturer
Prøv vor lækre Soft ice ...
Dessertis på bestilling

MEJERIUDSALGET

Orla Lehmannsgade 6 - Vejle
Telefon 510
Kun 1. kl. mejeriprodukter
Lækkert brød og kager samt
øl og sodavand

P. LYKKE SPANGSBERG

Torvegade 4 - Vejle - Telefon 330
Fineste specialiteter i konserves,
dybfrost, vine og spirituosa samt
tobaksvarer. Ekstrafin kaffe

Horsens

DET KOLDE BORD

Spedalsø Torv 4 - Horsens
Tlf. 2 25 67
Lækkert smørrebrød - Bridgeanretning
Luxusanretning leveres efter ønske
Alt i hjemmelavede delikatesser

BILEDGÅRD

Tøj til far og søn
Poul Østergaards efft.
Søndergade 29 - Horsens
over for rådhuset - Tlf. 2 25 04

Horsens

Mælketorvets Kiosk

Smedegade 3 - Horsens - Tlf. 2 39 08
Aviser - Uge- og månedsblade
Telegrammer
Stort udvalg i lommeromaner

Hadsten

Esso Servicecenter

v/ Jørgen Mortensen
Vesselbjergvej - Hadsten - Tlf. 410
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Stort udvalg i autotilbehør
Quick service udføres

Ørting

ØRTING PLANTESKOLE

Ørting - Tlf. (06) 54 00 59
Alt i planteskoleartikler

Brande

BRANDE EL-SERVICE

Herningvej 16 - Tlf. 499
Belysning - Hvidevarer
Alt i el-ting ...

Vi kører til ...

Ørbækvejs Karosseriværksted

v/ Niels Houlberg
Ørbækvej - Brande - Tlf. 18 07 92
Alt i karosseriarbejder udføres
fagmæssigt - Hurtig levering

Der er GO GANG i ure fra

STENSGAARD

Storegade 15 - Brande - Tlf. 18 08 76
Ure - Brilller - Guld - Sølv
1. kl. reparationsarbejde udføres

RØNBJERG IS

v/ Karen Andersen
Torvet - Brande - Tlf. 18 07 52
Stort udvalg i chokolade og konfekture
Gaveæsker
Bestilling på dessert-is modtages

Brande

Vær moderigtigt klædt -
i tøj fra ...

»KÆLDEREN«

Storegade 44 - Brande - Tlf. 18 07 79

BALLES BLOMSTER

v/ Karen M. Kiær
Storegade 8 - Brande - Tlf. (07) 18 00 01
Alt i årstidens blomster, buketter,
kranse og dekorationer sendes overalt

Vi handler i ...

MEJERIUDSALGET

v/ Jens Lørup
Viadukten 9 - Brande - Tlf. 18 02 52
1. kl. mejeriprodukter samt
lækkert brød og kager

Grindsted

Fordelagtigst pris og kvalitet hos -
MAGASIN BP

Borgergade - Grindsted - Tlf. 2 01 67
Alt i moderne damekonfektion,
manufaktur og sengeudstyr

Randers

Esso Servicecenter

Aarhusvej 96 - Randers - tlf. 42 32 63
benzin - olie - vask - smøring
quick service - selvvask i egne båse

Damefrisørsalon Rosen

v/ Bente Kristensen
Gasværksvej 3 - Randers - Tlf. 2 95 15
Alt i moderne hårpleje
1. kl. fagmæssig behandling

DAMESALONEN

v/ Bent Carlsen
V. Altanvej 39 - Randers - Tlf. 42 27 18
1. kl. moderne hårpleje.

Oliesprøjten

Dansk Jernbaneklubs maskinafdeling påbegyndte i juli udsendelse af meddelelser til de af klubbens medlemmer, der er beskæftiget ved istandsættelse af klubbens materiel. Det er klubbens primus motor, lokofører Sv. Jørgensen, Helsingør, der forestår redaktionen af det nye blad, og efter at have modtaget bladets nr. 2 for august, må det anføres, at bladet indeholder et væld af meddelelser, der vidner om DJKs omfattende virksomhed landet over. Bladet er rent ud sagt helt uundværligt for de mange DJK entusiaster. OS nr. 1 blev hurtigt opbrugt, da der straks meldte sig over 100 abonnenter.

Abonnement på Oliesprøjten koster 10 kr. Det kan bestilles på Giro 8 99 76, lokofører Sv. Jørgensen, Blichersvej 3, Helsingør. Da det er et internt blad, vil det kun kunne bestilles af DJK-medlemmer.

Alt om hobby

Sv. Jørgensen henleder samtidig opmærksomheden på anførte nye svenske hobbyblad, der har veteranhobby som speciale. I bladets nye nr. 3 gives en udførlig gennemgang af europæiske veteranbiler, veterandampere, veteranbil-museer m.m. Det oplyses, at der findes ca. 50 veteranbaner i Europa. ALT OM HOBBY kan bestilles hos bladets adresse: Gröndalsvägen 100, Stockholm S V, Sverige.

-bro.

Foto hobby

Vær forsigtig med farvefilm

Deres farvefilm kan opnå en lang levetid hvis man blot behandler dem godt. Her er nogle vigtige grundregler for behandlingen af farvefilm:

1. Brug farvefilmen inden for udløbsdatoen.
2. Lad farvefilm fremkalde hurtigt efter at de er taget.
3. Opbevar farvefilm, lysbilleder og farvebilleder på et køligt sted, og der skal også være tørt. Anbring dem ikke oppe på et loft (der er for varmt) eller i en kælder (der er som regel fugtigt). Læg aldrig kamera eller film i bilens handskerum, på baghylden eller i bagagerummet, disse steder er der, eller kan der være alt for varmt.
4. Beskyt farvenegativer, billeder og lysbilleder mod længere tids ophold i klart dagslys, især direkte i solskin. Opbevar lysbillederne i et magasin for at beskytte dem mod snavs. Anbring farvebilleder i fotolommer (Kodak har nogle ganske dejlige nogle til dette formål og i mange størrelser). De kan også anbringes i almindelige albums, og så må man bruge specielt klister, der er beregnet til disse billeder. Andre klæbemidler kan indeholde syrer, der kan virke ødelæggende på billederne.

Fremvisning af lysbilleder

Selv det bedste billede er ikke morsomt at se på, hvis det bliver vist på hovedet, eller ikke kommer i den rigtige rækkefølge, eller i det hele taget bliver fremvist på en skodesløs måde. Her er nogle forslag til et fornøjeligt lysbilledshow.

Gør alle forberedelser inden gæsterne kommer. Anbring skærmen og projektøren, indstil skarpt. Arranger lysbillederne i den rigtige orden, eller i den logiske gruppe, således at der fortælles noget med billederne, eller så beslægtede emner vises i rækkefølge. Opbevarer De lysbilleder i arkiv, må de være klart afmærkede til fremvisning. Sæt f. eks. et selvklæbende mærke oppe i øverste hjørne af lysbilledet for at markere op og ned på billedet. Hav altid en ekstra lampe til rådighed,

HIRTSHALS Renseri

Østergade 11
Tlf. 94 13 67

FOTO-Centralen

ved Ancher Lauersen
Thinggade - SKIVE - Tlf. 104
Alt i fotoudstyr og tilbehør

Staustrup FOTO-KINO

Helsingørsgade 33 - Hillerød
Tlf. (03) 26 10 99

De Skulle Bruge

KAMERA OG FILM

DA FÅR
De Smukke Billeder

Grenen Maskinfabrik

v/ Leif Lindgren Jensen
Kappelborgvej 21 - Skagen - tlf. 4 12 39
Motor- og skibsreparationer udføres
salg af MWM dieselmotorer fra 8-2260 hk.

Aktieselskabet

P. HATTEN & CO.

Nakskov - Maribo

Viborg

Vi anbefaler
BANEGÅRDSRESTAURATIONEN
v. M. B. Hansen
Viborg - Telefon 2601
Et 1. klasses madsted

v/ Reinholdt Kjellerup
Arhusvej - Viborg - Tlf. 52 57
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Stort udvalg i autotilbehør

SALON COTY

v/ fru Bente Nielsen
Middagshøjvej 21 - Viborg - Tlf. 3052
Alt indenfor moderne hårpleje samt
forhandling af hårtoppe - Rimelige priser

MODE-STRIK

Mathiasvej 90 - Viborg - Tlf. 298
Stedet for smart tøj

TRIANGLEN

P. Chr. Pedersens Eftf.
ved Erling Jensen
Jernbanegade 14 - Viborg - Tlf. 1273
Alt i årstidens blomster, buketter
og krans - Vi sender gerne

Skive

POUL HANSEN

Brdr. Hendricsens eftf.
Vestergade 16 - Skive - Tlf. 25 50
Nye og brugte instrumenter
Stort udvalg i noder

Der er mere bil i en Morris...

Skive Auto Forum A/S

Resenvej 77 - Tlf. 3088
Aut. Domi-forhandler

Vi kører til
Poul Eriks Autoværksted
Frederiksgade 12 - Skive - Tlf. 964
1. kl. fagmæssig reparation af alle
vogntyper

Skive

MØNT-VASK

Vask når De vil - åbent hele døgnet
- også lørdag-søndag
6 kg vask kr. 3,00 + sæbe
Slotsgade 8 - Skive
Våd-, tør- samt rullevask

BP Service

v. Svend Christensen
Sdr. Boulevard - Skive - Tlf. 2367
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Stort udvalg i autotilbehør

Nykøbing Mors

Brug
MORSØ TRÆSKO
fra

ERIK JENSEN

Algade 1 - Nykøbing M. - Tlf. 2 04 15

MORSØ Boghandel

Algade 1 - Nykøbing Mors
Tlf. 2 03 10
Bøger - Kontorartikler
Fotoudstyr

Silkeborg

SINGER SYMASKINER

v/ Uglebjerg Jørgensen
Østergade 16 - Silkeborg - Tlf. 82 22 10
Salg af nye og brugte maskiner
1. kl. reparationer udføres
Vi demonstrerer gerne hjemme hos Dem

SPARE- OG LAANEKASSEN for Silkeborg og Omegn

Tlf. (06) 82 52 66 - Postgiro 7863
Mandag-fredag kl. 9.00-12.30 og 14-16
Fredag tillige kl. 18-19.30
Lørdag lukket

Silkeborg

Vi anbefaler et besøg i
Banegårdsrestaurationsen
Silkeborg. Tlf. (06) 82 07 17

Per Laursen

Drewsensvej 114 - Silkeborg
Tlf. 82 51 71
Alt snedkerarbejde udføres
Reparation og oppolering af
gamle møbler

Vi handler i

Mejeriudsalget

v/ Poul Erik Jensen
Aarhusvej 52 - Silkeborg - Tlf. 82 25 79
Alt i 1. kl. mejeriprodukter samt
øl, vand og kolonialvarer

DORTNES KOLONIAL

Jernbanevej 35 - Silkeborg
Alt i kolonial - konserves - vine -
spirituosa samt tobaksvarer...
Prøv vor ekstrafine kaffe. - Tlf. 1455

Vi handler hos...

Købmand W. Mortensen

Adelgade 2 - Skanderborg - Tlf. 52 00 05
1. kl. kolonial, konserves, vine og
spirituosa. Tobak - Ekstrafine kaffe

Gælder det autocykler - så

HENNING SØRENSEN

Skanderborgvej 19 - Ry - Tlf. 89 11 82
Forhandler af PUCH, NSU, MOBYLETTE
CADY kr. 897,-
1. kl. reparationsværksted

Stedet for moderne hårpleje -

LENA SALONEN

Østergade 14 - Silkeborg - Tlf. 82 08 91
Altid sidste nye frisurer og den,
der netop passer for Dem

Aars

K. MADSEN J. KJÆR - P's eftf.

Himmerlandsgade 49 - Års - Tlf. 2 13 31
Stort udvalg i moderne møbler
Reparation og ompolstring
Konto oprettes

hvis den der sidder i projektoren skulde brænde over, ellers kan en lysbilled-aften gå i vasken. Vis kun de bedste billeder, og lad endelig ikke fremvisningen vare længere end højst en time.

Det er nemt at filme med Super 8

Der er sket en kolossal udvikling inden for småfilmen, siden super 8 har holdt sit indtog. Med dette system kan man endelig sige, at det er blevet let at filme for menigmand. Man kan få super 8 småfilmoptagere fra ca. 300 kr. og op til et par tusinde kr. eller mere, men ens for dem alle er, at de bruger en kassette med film lige til at sætte i optageren. Filmene leveres foreløbig kun af verdensfirmaerne Kodak og Agfa, i hvert fald her i Danmark, og det var forøvrigt også Kodak, der for et par år siden lancerede super 8 formatet.

Fordelen ved super 8 er først og fremmest den lette filmkladning, og dernæst et større filmformat end det man får med den meget benyttede dobbeltotte film.

Systemet har også en fordel i, at man kun benytter sig af en type farvefilm (omvendt), som universelt benyttes til både indendørs og udendørs optagelser. Et indbygget filter i optageren sættes ud af funktion, når man filmer med kunstlys. Super 8 optagerne kan kun benyttes med specielle kassetter, og filmen kræver dertil egnede gengivere. Kun meget få gengivere er universale til begge 8 mm formaterne, super og dobbelt 8 og de er ret kostbare.

Vi har nævnt dobbeltotte systemet, der stadig har mange tilhængere. Det har før været det foretrukne amatørformat i mange år, men må nu tage konkurrencen op med super 8. Det sidste er lidt dyrere i filmforbrug, men at det har vundet indpas allerede nu, kan man se af, at kamerafabrikkerne ikke længere udvikler nye modeller i dobbeltotte, men har sat alle sejl til super 8 produktionen. Det er nok tankevækkende, hvis man står over for at skulle købe nyt småfilmsudstyr.

I super 8 kassetten ligger 15 m film, og fremkaldelsen udføres på laboratorier her i landet. Kodaks super 8 film er af typen Kodachrome 11, mens Agfas film betegnes Agfacolor super 8 CK 17. Samtidig med at man har købt en super 8 film hos fotohandlerne, har man også betalt for fremkaldelsen.

Knud Sidal.

Personalia

Frederiksberg st.

Trafikkontrollør P. K. S. Olsen, København H, er udnævnt til stationsforstander ved Frederiksberg st., hvor stfst. H. Andersen har søgt afsked på grund af alder (69 år).

Skodsborg

Trafikkontrollør V. Mølgaard, Østerport, er udnævnt til stationsforstander ved Skodsborg st., hvor stfst. E. R. Andersen har søgt afsked på grund af alder (68 år).

Birkerød

Trafikkontrollør J. O. Nielsen, København H, er udnævnt til stationsforstander ved Birkerød station, hvor stfst. J. E. Madsen har søgt afsked på grund af alder (69 år).

Tølløse

Trafikkontrollør S. A. Sørensen, København H, er udnævnt til stationsforstander ved Tølløse st, hvor stfst. A. S. Christensen har søgt afsked på grund af alder (68 år).

Haslev

Trafikkontrollør V. J. Holt, Korsør, er udnævnt til stationsforstander ved Haslev st., hvor stfst. K. F. Anderson har søgt afsked på grund af alder (68 år).

Brande

Overtrafikkontrollør H. J. Johansen,

Svendborg, er udnævnt til stationsforstander ved Brande st., hvor stfst. H. Jørgensen, har søgt afsked på gr. af alder (67 år).

Hylke

Trafikekspedient E. B. Christensen, Glumsø, er udnævnt til stationsmester ved Hylke st, hvor stfst. A. Jensen efter ans. er flyttet til Skalborg.

O H J. Fårevejle

Trafikekspedient J. Jensen, Holbæk, er udnævnt til stationsmester ved Fårevejle station, hvor stfst. F. L. Hansen har søgt sin afsked på grund af alder (68 år).

Dødsfald

Rangermester H. J. Lund, fh. Esbjerg, 94 år.

Overbanemester A. Jacobsen, fh. Holbæk, 86 år.

Baneformand C. C. Nielsen, fh. Holmstrup, 85 år.

Lokofører E. R. Nielsen, fh. Østerbro, 83 år.

Overportør J. F. Sørensen, fh. Københavns Gb., 81 år.

Togfører K. Jacobsen, fh. København H., 76 år.

Overbanemester N. C. Jørgensen, fh. Helsingør, 75 år.

Remiseformand J. R. Kjærgaard, fh. Randers, 74 år.

Togfører J. N. Nielsen, fh. Viborg, 73 år.

Togfører E. J. A. Larsen, fh. Fredericia, 71 år.

Lokofører A. T. Jensen, fh. Århus, 75 år.

Lokofører V. J. S. Hechmann, fh. Korsør, 70 år.

Overtrafikassistent M. R. P. Jensen, Randers, 64 år.

Magasinpasser P. G. Beck, Frederikshavn, 55 år.

Portør B. Pedersen, Korsør, 27 år.

Et godt glas vin er fra

CORT TRAP

VIN-IMPORT — FREDERICIA

IMPORT AF KVALITETSVINE SIDEN 1881

Ind til

CALTEX service

Vesterbrogade 54 - Fredericia

Tlf. 2 25 41 - 2 48 92

Benzin - Olie - Vask - Smøring - Autoudstyr
Udvidet Quickservice udføres af fagfolk

Thisted

MEJERIUDSALGET

ved Ingrid Olesen
Vestergade 77 - Thisted - Tlf. 770
1. kl.s mejeriprodukter
Lækkert brød og kager
Bestilling på dessertis modtages

Gå først til den rigtige håndværker

VS Polsterværksted

Skovgade 6 - Thisted - Tlf. 601
Alt i ombetrækning, antik samt
tæppearbejde udføres

Marius Sørensen

Guldsmed
Lille Torv 1 - Thisted - Tlf. 23

Struer

Cykelforretningen JYLLAND

ved Anker Lauritzen
Danmarksgade 9 - Struer - Tlf. 5 18 56
De førende mærker i cykler -
autocykler - barnevogne
samt dukkevogne ...
1. kl.s reparationer udføres

SHELL Service

v. N. Juhl Rasmussen
Bredgade 6 A - Struer - Tlf. 5 17 46
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Autoudstyr
Quick service samt autoreparationer
foretages på vort moderne værksted

Ind til

GULDBERG'S EFTF.

det betaler sig
Østergade 18 - Struer - Tlf. 5 10 55
Stort udvalg i herrekonfektion
og lingeri i de førende kvaliteter

BJERRE'S BAGERI

Vestergade 33 - Struer - Tlf. 5 02 57
1. kl.s lækkert wienerbrød og kager
Bestilling modtages
Prøv vor spec. fødselsdagskringle

Ind til ...

ESSO SERVICE

Søndergade 94 - Struer - Tlf. 85 16 75
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Stort udvalg i autotilbehør
Esso selvbetjening - spar 3 øre

Struer

Kig ind

ved kino

Sedet for den moderne hårpleje

ASGER NIELSEN

L. Søndergaards Eftf.
Ure - Optik - Guld - Sølv
Østergade 8 - Struer - Tlf. 5 02 70

Salon Anne Marie

Danmarksgade - Struer - Tlf. 5 17 18
1. kl. moderne hårpleje
Nobel og omhyggelig behandling

Holstebro

Vi anbefaler

Skovgaardens Damesalon

v/ Kirsten Christensen
Herningvej 59, Holstebro - Tlf. 2 26 09
1. kl. individuel hårpleje

Gulf Service

Vesterport - Holstebro - Tlf. 2 13 76
Benzin - Olieskift - Smøring
Reparationer samt quick-service
Autogummi - såvel nyt som slidbaner

Damefrisør Annelise Petersen

M. Poulsen's Eftf.
Stationsvej 20 - Holstebro - Tlf. 2 08 97
Alt indenfor moderne hårpleje
Skånsom og holdbar permanent

Banegårdskiosken - Holstebro

v/ Tage Skjød Pedersen
Dagblade - Ugeblade - Bøger
Holstebro - Telf. 2 09 48

Varde

TÆPPEHUSET

Storegade 37 - Varde - Tlf. (052) 2 17 27
Det store udvalg i gulvtæpper
og moderne tæppebelægning
Gerne opmåling
Tilbud gives uden forbindelse

Skjern

SKJERN CYKELLAGER

Cykler - Cykeldele
Auto-cykler
Tværgade 2 - Skjern - Tlf. 5 11 33

Chr. Langbo

Bredgades SPAR købmand
Bredgade 40 - Skjern - Tlf. 5 00 77
Alt i 1. kl.s kolonial

Esbjerg

Esbjerg og Omegns Sparekasse

Esbjerg

Altid GO GANG i ure fra ...

Alfred Pallesens Efter.

v/ O. Jørgensen
Kronprinsensgade 11 - Esbjerg
Tlf. 2 28 56

Stort udvalg i kvalitetsure
Reparationer udføres fagmæssigt

Engparkens Kolonial

v/ P. Stausholm
Hjertingvej 21 - Esbjerg - Tlf. 2 03 61
1. kl. kolonial, konserves, vine og
spirituosa. Tobak. Ekstrafin kaffe

Fordelagtigste indkøb hos

Købmand Holm Pedersen

Exnersgade 79 - Esbjerg - Tlf. 2 15 48
Kolonial, vine og spirituosa
Tobaksvarer. Ekstrafin kaffe

Forkort rejsen med en lommeroman

JERNE KIOSKEN

v/ Helge Jensen
Skolebakken 130 - Esbjerg - Tlf. 2 30 91
Aviser - Uge- og månedsblade

Vi anbefaler ...

Kolonialforretningen

v/ fru K. Nielsen
Borgergade 48 - Esbjerg - Tlf. 2 11 05
Alt i de bedste kvaliteter -
til de billigste priser

Fremads Folkebibliotek

Som meddelt i »Bog anmeldelser« fra august nr. startede FREMAD's folkebibliotek sin 16. årgang med at indbyde til medlemsskab i Bogringen, hvis medlemmer i vinterens løb modtager to værdifulde bind hver anden måned for kun 13,75 incl. moms. Bøgenes pris i løssalg er kr. 16,75.

Som medlem af BOGRINGEN modtager De

Romanen »Kære John« – helt gratis

Som en festlig markering af »for-yngelseskuren« forærer forlaget nemlig alle Bogrings-medlemmer Olle Länsbergs Kære John – en åbenhjertig roman om to unges fysiske kærlighed og genvundne livslykke, en roman, der også som film blev en betagende oplevelse.

Menneskeskæbner i mellemkrigstidens Danmark

Årgangens startroman er Michael Tejns store 2-binds værk Drømmen og Virkeligheden – et handlingsmættet drama om kampen mellem de to verdenskrige – det er en roman om mænd og kvinder der elsker og hader, om mennesker der er besat af idealisme eller fordomme, af selvopofrelse eller nedrigthed.

I oktober udsendes:

H. Hellmut Kirst: Generalernes nat

Forfatteren vil være kendt som en skarptseende skildrer af 2. verdenskrigs Tyskland. Der flyder blod når krigere morer sig – det må politiet sande under den tyske okkupation af Warszawa og Paris, hvor der blev begået en række bestialske seksualmord, som var umulige at opklare, når gerningsmanden var general.

Mogens Lorentzen: Familien Gelinde

En humoristisk fortælling om en særpræget og ukuelig optimistisk kunstnerfamilie, der kender forskellen mellem at eksistere og at leve. Og så er der 12 festlige noveller oven i købet.

Hvordan bliver man medlem af BOGRINGEN?

Er der ikke en bogombudsmand på arbejdspladsen, kan der skrives til Bogringen:

Jeg bestiller herved abonnement på FFB's 16. årgang, indbundet a 13,75 pr. bind og opnår frit medlemsskab af Bogringen, hvorved jeg gratis modtager Olle Länsbergs Kære John (indbundet) i første bogpakke. Betalingen for FFB-seriens bøger erlægges pr. giro efterhånden som bøgerne udkommer.

Navn

Stilling

Adresse

Indsendes i brev til BOGRINGEN, Nørrebrogade 54, København N.

Nyt fra SPEKTRUM

Te og korrupcion

En af de fineste engelske kriminalforfattere, Michael Gilbert, får sin danske debut i *Kriminalklubben* med »Skår i de fine Kopper«. Romanen er lige så engelsk som sin titel og foregår i et meget engelsk miljø i den fredelige lille sydkystby Barhaven – der imidlertid så langt fra at være en tekedel viser sig at være en heksekedel af korrupcion. Alle, der har en offentlig stilling eller myndighed, synes at være impliceret – med undtagelse af den unge sagfører Anthony Brydon, der ligesom Michael Gilbert selv kæmper sammenbidt for ret og retfærdighed.

Den konservative klike i Barhaven vil have byen udvidet østpå, hvorimod venstrefløjen trækker mod vest – det omvendte af gængs procedure, som en af personerne bemærker. Med blide og mindre blide midler søger de stridende parter at forhindre den unge sagfører i at stikke sin næse i deres sager, men han holder ud og får til sidst sin by rensat og skårene i de fine kopper klinket.

Således kan slutningen blive idyl. Men den ville jo ikke være ægte engelsk, hvis den ikke var tilsat et stænk bitter.

Pris kr. 19,75, indb. kr. 24,50.

Maria Langs nye kriminalroman hedder »Sort Sommer«

I den lille, svenske provinsby er der fred, sol, sommer og idyl, indtil den ukendte kvinde dukker op og bliver myrdet på en temmelig brutal måde. Dræbt med et savblad – eller kvalt i savspåner? Folk i byen er forfærdede og stiller sig selv og hinanden en masse spørgsmål: Hvem er den ukendte – danske – dame? Hvorfor har hun valgt at holde ferie netop her i denne afkrog? Kendte hun nogen i byen, og hvis hun gjorde det – hvem har så myrdet hende? Og hvorfor – Hvad er motivet?

Var det nødvendigt for hende at flygte hovedkuls fra sit hotelværelse? Hvorfor er hendes taske blevet gennemrodet? Har nogen ledt efter breve, papirer, dokumenter? Ingen ved det, og ingen forstår det.

Men Christer Wijk, der netop er hjemme på ferie, opklarer efterhånden sagen, føjer brik til brik i det udviklede puslespil og afslører, langsomt og logisk, morderen ... på en så overraskende måde, at – den lige så overraskede læser – uvilkårligt siger: Bravo, hr. kriminalkommissær ... dér overgik De Dem selv!

Med »Sort Sommer« har Maria Lang igen skrevet en spændende kriminalroman til sine mange læsere.

Pris kr. 19,75.

Vi anbefaler os med alt

V.V.S. installationer

H. Thorbrøgger og Co's Eftf.

Nørregade 43 København K. Tlf. 15 71 80

Udf. arbejder for D. S. B.

Deres TØJ-EKSPERT

Nørregade - Hirtshals

Tlf. 94 14 30

BAGSIDEN

— Bladet der kvikker — mens uret tikker

De Snerpede Baner

Med et lille overrasket smil har vi konstateret, at dyden er gået amok inden for DSB.

Denne hæderværdige institution, hvis opgave primært må siges at være at fragte vore legemer og vort gods fra sted til sted over ladn og bælt, er — muligt under indflydelse af den hede Indian Summer — blevet grebet af litteræt, moralske skrupler og har gennem en bandbulle til Bladhandlerforbundet truet med al landsens og banernes ulykke, hvis ikke de mere barnumsede og højbarmede porno-bøgers forside fremover dækkes.

Da det erkendes, at ikke en kat, det være sig hankat eller hunkat, har henvendt sig i generaldirektoratet og udtrykt offentlig forargelse over Aurums, Vendelkjærs eller Point Press' mere saftige publikationer, står tilbage kun at undres over de sexmæssige tanker, der osrer om i Sølvgades hellige haller, siden man nu ikke alene vil tage sig af jernbanedriften, men også af kønsdriften og hermed virkeliggøre en gennem generationer velbevaret DSB-vits. Man aner, at den tid ikke er fjern, da DSB vil forbyde salget af Anders And, al den stund Andersine meget ofte ses på Ekstra Bladets forside UDEN BUKSER på. Men hvorom alting er, så må vejen til kritik af banernes planer, der ofte synes præget af en næsten anstødelig åndsmæssig nudisme, være banet. For når Skov vil dirigere sine kunders tro og tanker om sexede bogomslag, så må det være samme kunders ret at blande sig i DSBs intimeste gøremål. Noget for noget om et hårdt belastet venskab ellers skal holdes.

Ekstramanden.

Brevkassen

Jeg søger venskab evt. værelse hos en pæn dame... I værste fald ægteskab.

Dobbelt bedrøveligt

— Det var da trist, at du nu skulle miste din kone — efter så mange år!

— Ja, og særdeles kedeligt var det, at jeg netop først nu havde vænnet mig til hende!

Amerikansk frieri

- Kommer du til mit bryllup?
- Hvem skal du giftes med?
- Med dig.
- Jeg kommer.

Teknisk uheld

Der var gammeldaws i forsamlingshuset og Ane på 67 svang sig i dansen som en purung pige. Da dansen havde varet nogle minutter spurgte hun sin kavalier, om de ikke godt kunne dreje den anden vej.

- Jo, det kan vi da. Er du ved at blive svimmel, Ane?
- Nej da, men mit træben er skruet helt løst.

Automatisk

- Hvordan i alverden har du fundet på at blive provo?
- Det ordnede frisøren, som efterhånden satte prisen for en klipning så højt, at jeg måtte deltage i at provokere rimelige priser — og så — !

Sagens forenkling

— Da min kone døde, skyndte jeg mig at gifte mig med hendes søster — så var det da kun en svigerinde, jeg havde mistet!

Disse kværlanter —

- Du milde! — Jeg kan høre min mand ude på trappen — se at komme af sted — ud ad vinduet!
- Jamen, det er jo tredje sal!
- Fortvivlende med disse evige betæneligheder — nu kunne du jo have været dernede!

Omtanke

- Det er vigtigt at få konstateret, hvad klokken var, da han slog Dem ned!
- Det har raden altså vidst — for han huggede først både ur og penge!

Politiets ungdomsklubber

forsøger at redde unge mænd.
— Kan De ikke, skrev en ung, gifte-lysten pige, redde én til mig, helst et pænt eksemplar.

Opposition fra starten

- Hvor det barn dog skriger!
- Naturligvis — det ville jeg også

have gjort, om jeg var dumpet ned i sådan en familie!

En Vindbøjtel

(eller vindpose), som korrekt viser, hvad vej vinden blæser, findes på alle flyvepladser, men savnes meget indenfor politik.

Og så er den der måske alligevel — i form af regeringspressen, som imidlertid aldrig skilter med navnet.

Ligeretsproblemet

- I Schweiz kan kvinder endnu ikke gøre sig gældende med deres stemme!
- De kan nok slet ikke synge, men bare jodle — skal du se!

Typisk bagstræb

- De Radikale vil indføre tvungen voldgift — hvad?
- Ja, sikke noget vrøvl — for det har vi da allerede i fuldt mål.
- Hvor mange ægteskaber indgås helt frivilligt — hva'? — Nej, der er rigeligt tvang og vold i det foretagende — som derfor som regel ikke holder ret længe!

Bare lidt vaks

- Hvad er han?
- Billedartillerist — siger han!
- Haha, nå — kanonfotograf altså!

Om erhverv

I en skoleklasse var man kommet til at tale om de mange forskellige erhverv, der findes.

- Kender I nogen, der har et mærkeligt erhverv, spurgte lærerinden.
- Ja, min faster har et mosteri!

— og så var der

jernbanekioskernes pornobøger, der har fået kyskhedsbælte på!

- jeg læser da også annoncerne!

Esbjerg

Der er kun et - TAGE'S BAGERI

Torvegade 86 - Esbjerg - Tlf. 2 20 79
Altid friskbagt brød og kager
Prøv vor lækre fødselsdagskringle

Lad os gøre det for Dem - ELITE VASK

Kronprinsensgade 111 - Esbjerg
Tlf. 2 88 76
Vådvaske og færdigvaske
Henter og bringer gerne

Man handler med fordel i . . .

»GULDREGN«

v/ Henry Jensen
Skolegade 68 - Esbjerg - Tlf. 2 05 74
Alt i årstidens frugt og grøntsager
samt blomster

Tobak - Vine - Piber - så ind til -

H. C. POULSEN

M. M. Andersens Eftf.
Kongensgade 73 - Esbjerg - Tlf. 2 08 18

Tønder

BRDR. HANSEN I/S

Storegade 23 - Tønder - Tlf. 2 12 32
Ure - Optik
Guld- og sølvvarer

Kolding

WINKEL JENSEN

Østergade 11 - Kolding - Tlf. 2 12 08
Det store udvalg i trikotage

Cykel- og Knallertforretning

»CENTRUM«

v. Jens Preben Mehlsen
Katrinesgade 19 - Kolding - Tlf. 22128
De førende mærker i cykler og
autocykler. - 1. kl.s reparation
udføres samvittighedsfuldt

SALON »KOKET«

v. Lone Petersen
Tvedvej 127 - Kolding - Tlf. 24352
Alt i moderne hårpleje...
1. kl.s fagmæssig betjening

Herning

SERVICE STATION

v/ Hans Raun
Fonnesbechsgade 16 - Herning
Tlf. 12 04 07
Benzin - Olieskift - Vask - Smøring
Stort udvalg i autotilbehør

Rutebilstationens KIOSK og RESTAURATION

v. Henry Christensen, Herning
Aviser - Tobak - Chokolade
Nyd en god kop kaffe, mens De venter

GULF Service

v. Ingolf Andersen
Gl. Landevej 100 - Herning
Tlf. 12 24 55
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Quick service - Alt i autotilbehør

Søndergades Damesalon

v/ Astrid Thomasen
Søndergade 6-2 - Herning
Alt i moderne hårpleje samt formklipping
Tlf. 12 32 75

Flere og flere prøver vor middag
og de små varme retter -

»APPETITTEN«

Bethaniagade 14 - Herning - Tlf. 12 45 87
Smørrebrød til større og mindre
fester - sendes overalt i byen

»COCETT«

Silkeborgvej 2 - Herning - Tlf. 12 39 46
Stort udvalg i moderne trikotage
samt lingeri . . .
Parfumeriartikler - Bijouteri

E. Henriksen's Elektro

Silkeborgvej 54 - Herning - Tlf. 12 19 60
Auto-elektro-reparationer af
elektromotorer og vaskemaskiner m. m.
Fremstilling af hobbymaskiner

REKORD VASK

Danmarksgade 18 - Herning
Tlf. 12 20 75
VÅD VASK - TØR VASK - RULLEVASK
Nobel og skånsom behandling af tøjet,
som hentes og bringes

P. Sørensen's Bageri

Fonnesbechsgade 8 - Herning
Tlf. 12 02 98
1. kl.s lækkert wienerbrød og kager
Spec. prøv vor fødselsdagskringle

Radio eller TV - så . . . VILSTRØM

Fynsgade 10 - Herning - Tlf. 12 42 32
De førende mærker på lager
Tilbud gives uden forbindelse

Kurvevareforretningen

Funch Petersen
Bredgade 24 - Herning - Tlf. 12 44 43
(Carlo Møllers Gård)
Alt i moderne kurvevarer i bedste
kvalitet

Ikast

TANDLÆGE

CARL C. ROSENBOM

Bredgade 55¹ - Ikast - Tlf. 15 25 70
Konsultation mandag, tirsdag, torsdag
og fredag kl. 10-17
Onsdag og lørdag kl. 10-12

ESSO SERVICECENTER

v/ Svend H. Larsen
Vestergade 3 - Ikast - Tlf. 15 11 08
Benzin - Olieskift - Vask - Smøring
Quick-service udføres

Ikast Monumentforretning

v/ Niels Thomsen
Østergade 71 - Tlf. 15 13 88
Smukt udvalg i gravmonumenter
Øland og Opdalskifer
til trapper, gulve, vinduesplader m. m.

Damerne går til

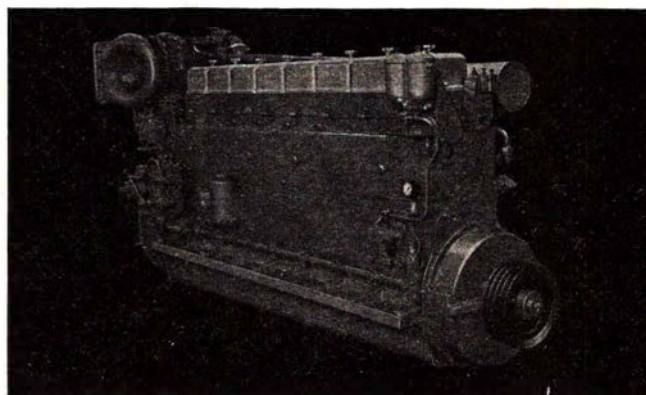
WIENER SALONEN

Kirkegade 17 - Ikast - Tlf. 15 15 95
- stedet for den moderne hårpleje...
1. kl.s betjening af faguddannet
personale

M·A·N

LEVERER

DIESELMOTORER
MOTOROG
SPECIALVOGNE
TIL
jernbanedrift

MASCHINENFABRIK AUGSBURG - NÜRNBERG AG - WERK AUGSBURG

Repræsentant i Danmark

PROTECHNICO $\frac{1}{2}$
CHRISTIANS BRYGGE 24 - KØBENHAVN V. - TELEFON (01) 12 20 62